

POSLEDNJA
KONIZNICA
VELENJE

RUDAR

1953 45 1998

PREMOGOVNIK
VELENJE

ČASOPIS PREMOGOVNIKA VELENJE, d.d., ŠTEV. 3, OKTOBER 1998, LETO XXXII

Izdajatelj**Premogovnik Velenje, d.d.****Ureja uredniški odbor**

Božena Steiner, Diana Janežič, Dragica Marinšek, Ivo Hans Avberšek, Aca Poles, Peter Pušnik, Boris Potrč, Jože Kožar.

Glavna urednica

Diana Janežič

Novinarka in lektorica

Dragica Marinšek

Oblikovanje

Ivo Hans Avberšek

Grafična priprava

NAŠ ČAS, d.o.o. Velenje

Tisk

Grafika Bizjak Velenje

Naklada

4000 izvodov

Naslov

RUDAR, Partizanska 78, 3320 Velenje, tel. (063) 853-312 int. 18-15, fax (063) 854-986, E-mail Diana.Janezic@rlv.si

Rudar je vpisan v register časopisov in se po mnenju Ministrstva za informiranje z dne, 14.2.1992, št. 23/67-92 šteje za izdelek iz tarifne številke 3, tč. 13 Tarife prometnega davka, za katere se plačuje davek od prometa proizvodov po 5-odstotni stopnji.

Glasilo Rudar je brezplačno.

Prihodnja številka Rudarja izide konec oktobra. Prispevke zanjo lahko pošljete v uredništvo najpozneje do 26. oktobra 1998.

Naslovnica

25. septembra so delavci zadnje redne delovne izmene na jašku Škale prenesli svoja delovna oblačila na nove obešalnike v črni garderobi v Prelogah.

foto:

Diana Janežič

strani 3,4

Prva skupščina delničarjev Premogovnika Velenje, d.d. je med drugim odpravila izgube podjetja iz preteklih let in poslovanje zastavila z ničle. Letošnji proizvodni in poslovni načrt podjetja predvideva ob koncu leta pozitivno poslovanje. Pozitivno poslovanje je s potrjenim rebalansom omogočila tudi vlada oziroma Ministrstvo za gospodarske dejavnosti. Kako dogajanja v podjetju v luči aktualnih dogodkov v elektrogospodarstvu komentira direktor podjetja dr. Franc Žerdin, si preberite v intervjuju z njim.

strani 5 - 10

V tej številki Rudarja in v nekaj naslednjih bodo skozi prizmo projektnega vodenja in izvajanja del prikazane tiste aktivnosti s področja varstva okolja, za katera menimo, da so za naše podjetje najpomembnejša. Predstavljeni bodo cilji in sredstva za njihovo doseganje na eni strani ter praktična izvedba skozi kritično lupo naših sodelavcev, izvajalcev aktivnosti na drugi. Tokrat pišemo o tonah odpadnega železa, lesa in papirja in sprašujemo naše sodelavce, kako se pri svojem delu srečujejo z odpadki.

strani 11, 12

25. septembra letos se je zadnja redna delovna izmena odpravila na delo skozi škalski jašek. Postopna selitev delavcev iz območja Škal v Preloge je trajala nekaj mesecev, začelo pa se je tudi večletno, postopno zapiranje jame Škale. O tem smo se pogovarjali s tehničnim direktorjem našega premogovnika Marjanom Kolencem.

stran 19

V rubriki "kultura" objavljamo razpis abonmajev za gledališko sezono 1998/99. Razliko med polno ceno abonmajskih vstopnic in ceno za člane sindikata Premogovnika Velenje krije sindikat podjetja. Sindikat krije razliko med polno ceno in ceno za člane sindikata tudi za dva otroka. Cene so ugodne in privoščite si nekaj užitek v kulturnih hramih!

Zeleno, ki te ljubim zeleno

MESEČNA ROMANCA

Zeleno, ki te ljubim zeleno.

Zelen veter. Zelene veje.

Ladja na morju

in konj na planini.

S senco ob pasu

ona sanja na balkonu,

polti zelene, las zelenih,

z očmi iz hladnega srebra.

G. F. LORCA /Španski pesnik, 1899-1936/

Ko je Garcia Lorca pred mnogimi desetletji zapisal te verze v ljubezensko romanco, prav gotovo ni imel v mislih ljubezni do okoljskih vrednot, temveč so stihii verjetno nastali iz čisto drugačnih vzgibov. Tudi danes bi težko označevali potrebe po ohranjanju vrednot okolja z emocionalnimi entitetami. Prej kot posledico racionalnega razmišljanja v smislu indijanskega pregovora, ki pravi, da narave nismo podedovali od naših očetov, temveč smo si jo sposodili od naših otrok.

Rio '92, Agenda 21 in Kioto '98 prav suhoparno označujejo globalne okoljevarstvene dokumente, s katerimi so navkljub velikim razlikam, ki obstajajo med posameznimi svetovnimi regijami, določeni okoljski ukrepi na najvišji možni ravni. Snovanje razvojnih projektov za tretje tisočletje v nam bližji Sloveniji je ali pa še bo opredeljeno v vrsti programskih dokumentov s področij varstva okolja, prostorskega urejanja, ravnanja z odpadki, urejanja in zaščite voda... Na drugi strani pa je pot vstopa v evropsko družino tlakovana s kopico prilagoditvenih zahtev, ki jih na domačem terenu poskušamo uresničevati z zakonodajnimi spremembami v obliki uredb o odpadkih, odpadnih oljih, deponijah, Zakonu o vodah, dovoljenih emisijah v zrak, tla in vodotoke,...

Če bi nekdo zaposlenim Premogovnika Velenje zastavil vprašanje o učinkovitosti okoljevarstvenih ukrepov, bi prav gotovo dobil pisano paleto odgovorov, povezanih s konkretnimi problemi posameznikov na njihovih delovnih mestih. Probleme okolja pač prepoznamo ponavadi takrat, ko nas ti neposredno zadevajo. Z ozirom na finančne zmožnosti in tehnična sredstva ob upoštevanju človeškega potenciala smo v Premogovniku, skladno s strateškimi cilji podjetja, z veliko mero poguma zastavili precej okoljevarstvenih projektov, s katerimi želimo prepoznati naše delovanje v prostoru in njegove vplive na okolje ter odpraviti ali zmanjšati negativne vplive v duhu omenjenih dokumentov. Projekti ravnanja z odpadki, odpadnimi olji, z odpadnimi tehnološkimi vodami, sanacija kanalizacijskega omrežja in izpustov v reko Pako, čiščenje jamske vode, sanacija ugrezninskih območij, gospodarjenje z jezeri, pralnica odkopne opreme, uporaba industrijskih odpadkov v tehnološkem procesu pridobivanja premoga,... so del dokumentacije, ki je v pripravi ali pa se na njeni osnovi aktivnosti že izvajajo.

V tej številki Rudarja in v nekaj naslednjih bodo skozi prizmo projektnega vodenja in izvajanja del prikazane tiste aktivnosti s področja varstva okolja, za katera menimo, da so za naše podjetje najpomembnejša. Predstavljeni bodo cilji in sredstva za njihovo doseganje na eni strani ter praktična izvedba skozi kritično lupo naših sodelavcev, izvajalcev aktivnosti na drugi. Prav gotovo se slike med seboj ne bodo pokrivala, tako pričakovanje bi bilo preveč ambiciozno. Naj pa nas primerjava med željami, cilji in izvajanjem del vodi k razmišljanju o položaju podjetja v dolini, o našem položaju v podjetju in izven njega ter o zapuščini, ki jo bomo predali zanamcem.

In naj nas ne vodi v zeleno ljubezen. Čeprav smo si to barvo iz mavričnega spektra rudarji izbrali za lastno. Ali pač. Kot ljubezen do nas samih in do okolja, v katerem živimo. Morda pa je Lorca le bil neke vrste prerok svojega časa...

Franci Lenart, vodja projekta Varovanje okolja

Intervju z dr. Francem Žerdinom
o aktualnih dogodkih v slovenskem
elektrogospodarstvu

Kjer se prepirata dva...

Prva skupščina delničarjev Premogovnika Velenje, d.d. je med drugim odpravila izgube podjetja iz preteklih let in poslovanje zastavila z ničle. Letošnji proizvodni in poslovni načrt podjetja predvideva ob koncu leta pozitivno poslovanje; da ni brez osnove, potrjuje podatek, da so bili predvideni stroški v prvi polovici leta v okviru načrtovanih. Pozitivno poslovanje je s potrjenim rebalansom omogočila tudi vlada oziroma Ministrstvo za gospodarske dejavnosti. Tako je bilo sklenjeno in se je zgodilo v strokovnih krogih. Ampak ker so navadno stvari prelepe, da bi bile resnične, se v Sloveniji po stari navadi vedno in povsod, kjer gre dobro ali se za dobro dogovorijo strokovnjaki, vmeša politika. Zakaj bi bila energetika in premogovništvo izjema? Prej sta prav pravilo. Kako to dogajanje občuti direktor podjetja, dr. Franc Žerdin?

Dr. Franc Žerdin

Rudar: "Zadnja seja Združenja za energitiko, ki mu predsedujete, je bila septembra in bila glede na hitro približevanje konca leta ter precej nakopičenim problemom v energetiki čez poletje aktualna. O čem ste govorili?"

Dr. Žerdin: "Na seji združenja 8. septembra smo obravnavali tri glavne točke dnevnega reda. Prva se nanaša na ceno električne energije in je bila nadaljevanje vsebine julijske seje združenja. Ugotavljali smo, da cena slovenske električne energije je močno zaostaja za evropskimi cenami in da se stvari ne odvijajo tako, kot je zapisano v strateških načrtih. Ministrstvo je zagotovilo okoli 3-odstotno podražitev električne energije nizke napetosti 10. septembra. (Vlada povečanja cene ni sprejela, op.p.) Ta podražitev bi v sistem prispevala 500 milijonov SIT. Sicer pa združenje pritisaka na vlado, da bi cena električne energije realno naraščala.

Druga točka je bila namenjena odnosom s Hrvaško v zvezi z zapleti okoli Nuklearne elektrarne Krško. Predstavniki vlade in Eles so nas informirali o tem, kaj se je pravzaprav zgodilo in razložili, zakaj so 30. julija letos izklopili dva daljnovoda. O tem smo lahko veliko prebrali in slišali v javnih medijih. Vedno sta pri vsakem sporu potrebna dva partnerja; ocenjujem, da je tudi v tem primeru tako. Izključna krivda za slabe odnose med Slovenijo in Hrvaško ni zgolj na eni strani. V dobro elektrogospodarstev obeh držav pa bi se morali politiki in poslovneži v poslovnem odboru NEK začeti čimprej pogovarjati in iskati ustrezne rešitve. Stanje, ki vlada sedaj, ne koristi nobeni strani, obema povečuje stroške in ju spravlja v nove težave pri oskrbi z električno energijo. Zanesljivo pa na račun tega spora služi nekdo drug.

Ocenjujemo, da stvari ne bodo dorečene vsaj še do 1. novembra. Tako dolg rok neurejenih odnosov ima tudi za Premogovnik Velenje in TE Šoštanj lahko slabe posledice, ne toliko letos, ker je režim

obratovanja TEŠ dogovorjen, pač pa v prihodnjem letu. Združenje je na omenjeni seji apeliralo na politike, Eles in vodstvo NEK, da razgovore s hrvaško stranjo pospešijo, poskušajo v razgovore vnesti trezno stopnjo popuščanja in poiščejo rešitve.

Tretja točka seje je zadevala energetske zakon, ki je v parlamentarni razpravi. Ta zakon je za nas pomemben, ker vnaša nekatere nove inštrumente: dolgoročno pogodbo, Nacionalni energetski program, Direkcijo za energetsko gospodarstvo, inštrumente določanja cen energentov. Pripomb na predlagani osnutek zakona je bilo veliko; osnovni sta bili, da si država jemlje veliko pravic pri reguliranju elektroenergetskega sistema ter da smo bili delavci elektrogospodarstva in premogovništva izključeni iz postopka nastajanja tega zakona."

Rudar: "Pred nami je zadnje trimesečje tega leta. Kakšen je naš proizvodni načrt do konca leta in kaj ste se glede oddanih količin premoga dogovorili z Ministrstvom za gospodarske dejavnosti?"

Dr. Žerdin: "Vodstvo podjetja namerava organizirati naše delo do konca leta tako, da bomo poslovno leto končali pozitivno. Četudi bo to le simboličen dobiček, bo spodbuda za nadaljnje delo. Če hočemo ta namen uresničiti, moramo prihodke in odhodke spremeniti. Prihodek od prodaje premoga v široko potrošnjo in industrijo je močno upadel; v primerjavi z lanskim letom za 80%! Ugotavljamo, da bomo letos v industrijo lahko prodali največ 20.000 ton premoga in ne načrtovanih 110.000 ton in v široko potrošnjo največ 40.000 ton in ne 110.000 ton. Ta izpad prihodka želimo nadomestiti z večjo prodajo premoga v TEŠ. Z Ministrstvom, Elesom in TEŠ smo se dogovorili za prodajo dodatnih 200.000 ton premoga. Pri tem smo dosegli sicer komaj 65 odstotkov siceršnje cene premoga. Torej bo prihodek manjši, pa vendar bo to še vedno 650 milijonov SIT, kar tudi veliko pomeni.

Seveda bo treba precej storiti tudi pri odhodkih, če želimo pozitivno poslovati. Prevsem bomo morali še nižati stroške materiala, storitev, amortizacije, rudarskih škod, nabave nove opreme... Ne vemo pa še, kakšna bo strategija zmanjševanja stroška dela. Pred kolektivom se je vodstvo podjetja zavezalo, da bomo izpolnjevali določila podjetniške kolektivne pogodbe in skušali držati razmerja v plačah do elektrogospodarstva in od tega ne nameravamo odstopiti."

Rudar: "Torej naj bi strošek dela, ki je največji, saj je več kot 55-odstoten, zmanjševali predvsem z upokojevanjem, rednim odlivom delavcev..."

Dr. Žerdin: "Še vedno ne nameravamo ugotavljati tehnoloških viškov v podjetju. Pomembna bo odločitev za prihodnje leto: ali se odločiti za zaposlovanje okoli 60 novih delavcev ali ne, ali bomo zmogli zaposliti 25 novih delavcev ali ne, kako intenzivno upokojevati..."

Rudar: "Cena velenjskega premoga bo v prihodnosti odvisna od marsičesa: uvedenega davka na dodano vrednost, predloga za uvedbo rente šoštanjski občini zaradi posledic rudarjenja... Kakšne posledice lahko imajo te odločitve na naše poslovanje?"

Dr. Žerdin: "Cena premoga je temelj vsega. Konkurenca je zelo velika: na evropskem trgu je veliko tujih premogov, ki so ekološko prijaznejši kot lignit in cenejši zaradi površinskega odkopavanja. Veliko je na trgu tudi električne energije kot končnega produkta in ta je, razen v konicah, sorazmerno poceni. Eles je kot dober gospodar torej naklonjen uvozu energije.

Ceno našega premoga pa oblikujejo poleg naših stroškov še drugi "dodatki": stroški, ki jih narekujejo država z davki, lokalna skupnost z različnimi interesi in nenazadnje uresničevanje naših štirih strateških ciljev.

Uvedbi davka na dodano vrednost, ki je bližnja realnost, in rente za občino Šoštanj bosta našo konkurenčnost zmanjšali. Zato so to občutljiva vprašanja in je pri odločanju o njih treba biti bolj moder, kot je danes v navadi. Če me vprašate, kako komentiram "šoštanjski zakon"..."

Rudar: "Da, to bi bilo moje naslednje vprašanje!"

Dr. Žerdin: "Razočaran sem, da so ga Šoštanjčani vložili. Posebej sem iskreno razočaran, ker ga je vložil legalno izvoljeni župan. S šoštanjsko občinsko oblastjo, predvsem županom Menihom, smo se v

zadnjih dveh, treh letih vedno korektno pogovarjali o tem, kako uresničiti interese šoštanjske občine in kako lahko Premogovnik Velenje pri tem pomaga. Bilo bi tudi nekorektno, če bi v Šoštanju trdili, da jim nismo veliko pomagali in sodelovali. Vložiti omenjeni zakon zaradi strahu pred konkurenco pri kandidiranju za župana, se mi zdi nezrelo dejanje.

Vprašam se lahko tudi, zakaj bi rento dobival samo Šoštanj? Zakaj ne tudi Velenje, ki je utrpelo veliko več škode kot Šoštanj? Zakaj ne bi rente dobivali tudi prebivalci Zagorja, Hrastnika, Trbovelj, Idrije, Mežice, Črne? Zakaj ne tisti kraji, kjer stojijo hidroelektrarne ali kemične tovarne? Te verige ni nikoli konec.

V našem podjetju imamo v tretjem strateškem cilju zapisano sanacijo ran, ki jih okolju povzroča energetska dejavnost, in to kvalitetno in za vse vpletene na pošten način. Ta cilj je del naših kratkoročnih, srednjeročnih in dolgoročnih načrtov in ga tudi kakovostno uresničujemo.

Škoda je, da je do vložitve tega zakona prišlo. Za to namero nismo vedeli, ker nas za mnenje o tem ni nihče ničesar vprašal in po moje je to nespretna politična poteza."

Rudar: "Se tudi vam zdi, da se politika preveč vmešava v gospodarske odločitve, da vpliva na njihovo vsebino in hitrost sprejemanja? Ste predsednik Združenja za energetiko pri Gospodarski zbornici Slovenije, kjer politični in drugi interesi prevladajo strokovne odločitve in onemogočajo konkretnija dejanja."

Dr. Žerdin: "Gospodarstveniki so premalo oziroma sploh niso vključeni v odločanje v parlamentu. To potrjuje sestava državnega zbora, v katerem sta le dva gospodarstvenika, državni svet, v katerem jih je nekaj več, pa nima velike vloge. Manjka neko telo - morda nekaj podobnega, kot je bil včasih zbor združenega dela - in manjka večji vpliv Gospodarske zbornice Slovenije. Gospodarstva se ne sliši drugače kot skozi afere, stečaje, postavljanje "političnih" direktorjev. Te "zgodbe" mediji radi premlevajo, redko pa se napiše kaj dobrega o gospodarstvu. Vse to je slabo kratkoročno in dolgoročno za Slovenijo."

Rudar: "1. septembra je bil objavljen razpis za direktorja podjetja. Prijavili ste se na razpis. Na katero politično stran pa vi merite?"

Dr. Žerdin: "Za politično stranko se nisem opredeljeval in dokler bom opravljal to delo, ki ga sedaj, se ne bom. Že dolgo nazaj sem ocenil, da bi bilo to za podjetje

škodljivo. Nemogoče bi mi bilo tudi delovati v poslovnem odboru, če bi med njegovimi člani bil kdo pretirano politično opredeljen. Politično življenje sicer intenzivno spremljam in bolijo me ekstremi, ki jih izvajajo stranke. Sem velik pristaš kompromisa in v Sloveniji bi se morali znati dogovoriti za naš skupni interes. Zato me pri mojem delu vodi odločanje v interesu Premogovnika Velenje in Šaleške doline."

Rudar: "Vlada pa nima zahtev po političnem direktorju v našem podjetju?"

Dr. Žerdin: "Ne. Tudi nisem nikoli začutil, da bi želela postaviti politično vodstvo podjetja. Vodenje premogovnika ni enostavno in takšna odločitev bi bila kratkega daha. Vlada ni oporekala našemu predlogu za statut podjetja, da mora direktor premogovnika imeti strokovni izpit za delo v metanski jami. S tem smo velik krog potencialnih kandidatov za direktorja izločili in vlada je s tem soglašala. Kar potrjuje, da je vlada za to, da bi stroka vodila premogovnik."

Diana Janežič

Gospodarjenje z odpadki je lahko donosen posel

Ne zavreči, ampak koristno uporabiti

Ste se kdaj vprašali, kaj odpadek pravzaprav je? Kdaj je nek predmet ali snov odpadek, kdaj pa je to le surovina, ki se jo da še uporabiti ali predelati? Star časopis, ki ga otroci pobirajo od vrat do vrat, je za bivše lastnike le nepotrebna navlaka, ki se je želijo znebiti, za otroke pa vir dodatnega zaslužka, ko zbranega oddajo zbiralcu sekundarnih surovin.

Uradna definicija odpadka je v predlogu odredbe o ravnanju z odpadki opisana podobno: "Odpadek je vsaka snov ali predmet, ki ga imetnik ne more ali ne želi uporabiti sam, ga ne potrebuje, ga moti, ali mu škodi in ga zato zavrže, namerava ali mora zavreči." "**Gospodarjenje z odpadki**" zajema preprečevanje in zmanjševanje nastajanja odpadkov ter njihov škodljiv vpliv na okolje in ravnanje z odpadki, "**Ravnanje z odpadki**" pa zajema zbiranje, prevažanje, predelavo in odstranjevanje odpadkov, vključno s kontrolo tega ravnanja. Z ravnanjem se v Premogovniku srečujemo od začetka poslovanja, z gospodarjenjem pa intenzivneje šele zadnjih nekaj let, ko skušamo zmanjšati količine odpadkov oziroma jih v čimvečji možni meri ponovno uporabiti.

V Premogovniku proizvedemo več vrst odpadkov: komunalne, inertne in nevarne, pa še tiste, ki jih kot sekundarne surovine oddamo zbiralcem. Komunalni odpadki nastajajo pretežno v kuhinji in upravni stavbi, pa tudi pri oskrbi zelenic in nasadov ter v Rudarskih škodah. Njihova količina je v primerjavi z ostalimi odpadki iz tehnološkega procesa zanemarljivo majhna, končajo pa na komunalni deponiji v Velenju.

Največji delež zavzemajo ostali industrijski odpadki in inertni jamski odpadki. Med ostale industrijske odpadke spadajo vsi, ki ne nastajajo podobno kot gospodinjiski odpadki doma, temveč so posledica proizvodnega procesa, odlagamo pa jih prav tako na komunalno deponijo. Drugače je z inertnimi materiali, ki prihajajo iz jame. Ti se v primeru, ko gre za jalovino, kamenje,

Odpadki pridejo iz jame velikokrat pomešani: papir, plastika, les, premogov prah, jalovina.

Prebiranje odpadkov poteka ročno, na prostem.

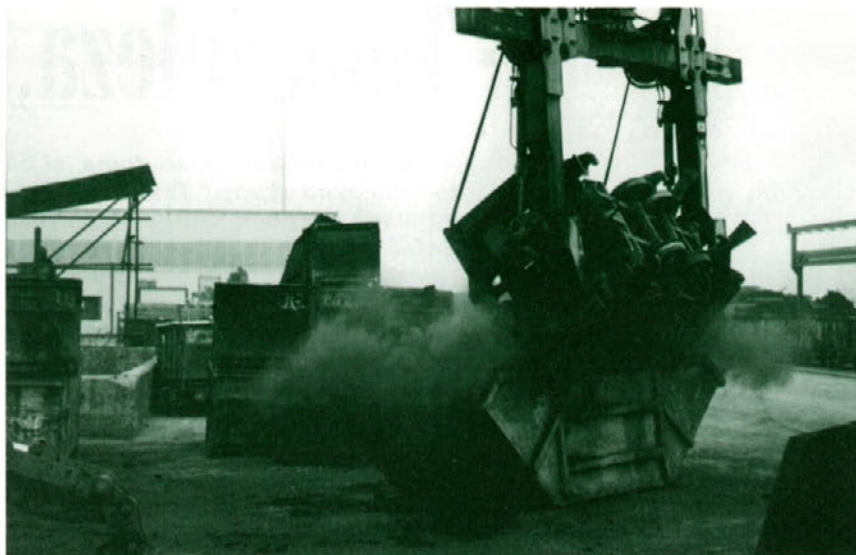
tolčenec ali gradbene ruševine, zbirajo ločeno in odlagajo v ugrezninskem območju Družmirje.

Prav Družmirsko ugrezninsko območje predstavlja začetek aktivnosti gospodarjenja z odpadki. Pred letom 1996 so v te ugreznine prebivalci odlagali vse vrste odpadkov, tako da je področje predstavljalo resno konkurenco komunalnemu odlagališču pri Škalah. S fizičnim zaprtjem območja ter kontrolo vsebine vozil sedaj dovoljujemo odlaganje le tistih inertnih materialov, ki nastanejo v tehnoloških procesih Premogovnika in Termoelektrarne, predvsem za potrebe sanacije ugreznin. S takim ukrepom smo dosegli sorazmerno visoko stopnjo ločevanja inertnih odpadkov pri obeh povzročiteljih, evidenco odloženih količin ter odlaganje neustreznih materialov na komunalni deponiji. Družmirsko polje je v sorazmerno kratkem času spremenilo svoj izgled.

Ker je ločevanje odpadkov na izvoru najenostavnejše, smo v letošnjem letu izdelali rudarski projekt za ravnanje z odpadki. Ta določa, da morajo biti vozne enote, ki prihajajo iz jame, opremljene z evidenčnim listom, iz katerega je razvidno, kateri odpadki se nahajajo v njej, od kod prihajajo in kdaj so nastali, verodostojnost podatkov pa s podpisom potrdi nadzorna oseba. Na površini bo vozna enota nadaljevala svojo pot do deponijskega prostora, kjer bo vsebina iztresena v sortirno napravo. Tu bodo izločeni papir, železni predmeti, kabli, plastenke in ostale snovi, ki niso primerne za odlaganje v ugrezninskem območju. Inertni material bo odpeljan v ugrezninsko območje, sortirani odpadki pa v predajo zbiralcem sekundarnih surovin oziroma na komunalno deponijo.

Z realizacijo projekta pričakujemo zmanjšanje količine odpadkov, ki ji danes odpeljemo na komunalno deponijo ter povečanje oddanih sekundarnih surovin ob izboljšanju kvalitete inertnih materialov, primernih za odlaganje v ugrezninskem območju. Predvidevamo, da bomo investicijo uresničili v prihodnjem koledarskem letu.

Uspešnost nadzora nad odlaganjem materialov v ugrezninskem območju je prispevala k uvedbi evidence tudi pri odlaganju odpadkov na komunalni deponiji. Od maja letos tako tja ni več možno odpeljati odpadkov, če ni predhodno izpolnjen evidenčni list o vrsti in izvoru odpadkov. Ker so količine odpadkov, ki jih tja prepeljemo iz Premogovnika, precejšnje, temu primeren pa tudi račun Komunalnega podjetja, bodo aktivnosti v kratkem namenjene kontroli količin in primernosti odpadkov za odlaganje na komunalni deponiji.

Pa še beseda o nevarnih odpadkih. Mednje sodijo tudi odpadna olja in oljne emulzije. V Premogovniku letno porabimo 100.000 kg olja, to je motornega, strojnega, mazalnega, hidravličnega, zavornega..., za katerega nova uredba o ravnanju z odpadnimi olji predvideva, da ga je po uporabi potrebno zbrati v največji možni meri. Današnje količine, žal, ne dosegajo več kot nekaj deset odstotkov porabljenih količin, zato je v izdelavi rudarski projekt, s katerim bomo odstotek zbranih količin bistveno povečali. Količine porabljenega olja bodo vezane na porabnika (stroj, pogonsko sredstvo...), novo olje pa bo možno iz skladišč dvigniti le ob predaji rabljenega. Zbranim količinam primerno bomo uredili tudi jamska skladišča olj in maziv ter odpadnih olj.

Na površini je situacija manj pereča, tudi zaradi drugačnih delovnih razmer. V klasirnici in v halah remonta je že postavljen sistem zbiranja odpadnih olj v posebnih posodah z dvojnimi dnom, razpoložljive kapacitete pa presegajo 10.000 kg. Zbrano olje nato predamo pooblaščenim zbiralcem. Poseben problem je do nedavnega povzročala odpadna hidravlična emulzija, nastala pri remontu hidravlične opreme. Neustrezne načine ravnanja bomo v kratkem zamenjali z doziranjem emulzije na čistilno napravo Šoštanj, saj so pooblaščenice inštitucije potrdile ustreznost takega ravnanja.

Ravnanje in gospodarjenje z odpadki je seveda v največji meri odvisno od nas samih. Stroške, ki nastajajo, je možno s skrbnim ločevanjem odpadkov na mestu izvora znižati na minimum, povečati pa iztržek od prodaje sekundarnih surovin zbiralcem.

Zvračalna naprava obrne vozno enoto v keson: ko se prah poleže, pristopijo delavci.

Franci Lenart

Tone železa, papirja, lesa

"Kdor ima pospravljeno doma, si bo prizadeval, da bi imel urejeno in čisto tudi delovno okolje." Tako nekako je svojo osebno zavzetost in velik trud, ki ga vlaga v izpolnjevanje svojih delovnih dolžnosti, skušal razložiti Marjan Sešel. Na prvi pogled se morda komu zdi, da je industrijsko okolje, kot je v premogovniku, težko imeti čisto in pospravljeno. Vendar so prav Marjan Sešel in 80 delavcev, ki jih pod okriljem svoje službe vodi, dokaz, da je to mogoče. Če ne verjamete, se sprehodite kdaj okoli preloškega jaška, kjer je skladišče železnih delov, kjer poteka transport opreme in materiala v jamo, kjer perejo sekcije in kjer iz jame na površje prihajajo tudi odpadki.

Marjan Sešel

Marjan Sešel vodi strojno operativno pripravo dela v okviru Strojne dejavnosti. Osnovni dejavnosti operativne priprave dela sta razpošiljanje in sortiranje opreme, ena od pomembnih nalog pa je tudi ravnanje z odpadki. To nalogo opravljajo skladno s standardom ISO 9001 (SP 1501 in SP 1502) ter poslovnik in ustreznim službenim nalogom. Kaj pomeni to ravnanje z odpadki? Odpadke zbirajo, sortirajo, evidentirajo in odvažajo po vrsti, lokaciji in načinu shranjevanja. Podatke analizirajo mesečno in jih tudi mesečno prikazujejo v poročilu dispečerske službe, ki ga dobijo vodje strojne dejavnosti, rudarske priprave dela in vodja rudarskega projekta Varovanje okolja Franci Lenart.

Rudar: "Koliko in katere vrste odpadkov nastajajo v jami in na zunanjih deloviščih?"

Sešel: "Odpadke ločimo na primarne in sekundarne. Primarni nastajajo predvsem pri neposredni proizvodnji premoga, prihajajo iz jame in jih je količinsko največ. Odlagamo jih na varovano območje v Ležnju. Naj navedem nekaj števil! Lani smo v Premogovniku na območju Novih Prelog 'pridelali' 11.312 ton primarnih odpadkov. To so bili jalovina, gradbeni odpadki, premogov prah. Med primarnimi odpadki je bilo lani veliko tudi odpadnega železa - 3.500 ton - in papirja - okoli 50 ton. K primarnim odpadkom štejemo tudi odpadno olje, zberemo ga letno okoli 26 ton, 160 ton pa še odpadne emulzije. Omenim naj tudi odpadno vodo, to je voda, ki odteče pri pranju sekcij in težjih strojnih delov izven jame. Ta voda seveda ni čista, odteče pa večinoma v meteorno kanalizacijo, nato pa v Pako in le delno jo lahko prestrežemo pri pranju manjših delov v pralnici, kjer imamo zajetje s filtrom. Letno je takšne vode okoli 1.700 m³.

Sekundarni odpadki nastajajo na zunanjih deloviščih, v remontnih delavnicah in z njimi se poleg nas ukvarjajo tudi v HTZ in Klasiirnici. To so različne obreznine, lesni ostanki, papir, kuhinjski odpadki.

Na leto prepeljemo iz jame okoli 6000 vozni enot odpadkov in jih v grobem sortiramo, preden jih odpeljemo na ustrezne deponije."

Rudar: "Kako so urejeni odvoz, sortiranje in odlaganje omenjenih odpadkov?"

Sešel: "Nekatere stvari so dokaj utečene in dobro organizirane - sortirane odpadke odpeljemo na komunalno deponijo ali deponijo gradbenih odpadkov ali prodamo Dinosu oziroma Surovini. Pereča pa je odpadna emulzija, ki prihaja iz delavnic. Zbiramo jo v podzemnem zbiralniku ob delavnici remonta I, pretakamo v posebne posode, prepeljemo v jamo in polivamo po premogovem prahu. Ta transport je precej drag in bi morali poiskati drugačno rešitev. Kot sem seznanjen, je v pripravi projekt za prečiščevanje te emulzije.

Drugo nerešeno vprašanje se nanaša na odpadno olje. Sedaj ga zbiramo v delavnicah v dvoplastne posode, nato pa ga predamo tovarni Ekoles, ki ga uniči. Ta strošek je lahko precej velik, če je oddano odpadno olje onesnaženo.

Tretja težava pa se nanaša predvsem na način dela pri sortiranju primarnih odpadkov. Teh na izvoru, torej v jami, ne sortiramo, ampak naj bi jih izven jame. Vendar imamo za to na voljo premalo delavcev, poleg tega pa je to delo, tako kot je organizirano sedaj, nemogoče zadovoljivo opraviti. Sedaj posebna zvrčalna naprava obrne oziroma izprazni vsako vozno enoto z odpadki v keson, delavci pa nato ročno preberejo odpadke. To delo opravljajo na prostem, kjer so izpostavljeni vremenskim nevšečnostim, mrazu, dežju, vročini. Rešitev bi bila zaprta sortirnica odpadkov s tekočim trakom, na katerem bi razsute odpadke lažje in natančneje prebirali. To delo bi lahko opravljali tudi delovni invalidi."

Rudar: "Ali ne bi bila najenostavnejša rešitev sortiranje odpadkov v jami, na izvoru?"

Sešel: "Seveda. Razmišljam celo tako: zakaj ti odpadki sploh pridejo iz jame, saj bi lahko ostali v njej in bi jih porabili, na primer, za zapolnjevanje praznih prostorov.

Odpadke, za katere to ni mogoče, pa naj bi sortirali že v jami in v ločenih voznih enotah prepeljali na površje, kjer bi jih ustrezno skladiščili oziroma odložili na primerne deponije.

Menim, da bi ta problem v našem podjetju lahko rešili sami. Zelo napredno tehnologijo uporabljamo pri odkopavanju premoga; lahko bi ustrezno tehnologijo, ki je že poznana v svetu, uporabljali tudi za odlaganje odpadkov. Menim tudi, da bi se morala s tem ukvarjati skupina ljudi in da bi morali oblikovati poseben sklad oziroma v ceno premoga vključiti tudi stroške za odpadke, podobno kot to velja za sklad rudarskih škod."

Rudar: "V anketi so nekateri delavci povedali, da sortirajo odpadke v jami..."

Sešel: "Nekateri so morda na to pozorni, vendar če tega ne delajo vsi, so odpadki znova pomešani. Še najbolj, pa še to ne vedno, ločijo odpadni papir, to so v jami vreče od malt. Te nato stisnemo in oddamo Dinosu. Če pa je papir pomešan med premogov prah, je moker, pozimi zmrznjen in ga je tudi ročno težko ločiti. Tako na pol torej to ne gre. Sortiranih je le 10 % odpadkov."

Rudar: "Z zbiranjem odpadnega papirja se da zaslužiti bolj malo denarja. Z zbiranjem odpadnega železa in drugih materialov pa gotovo kaj več!"

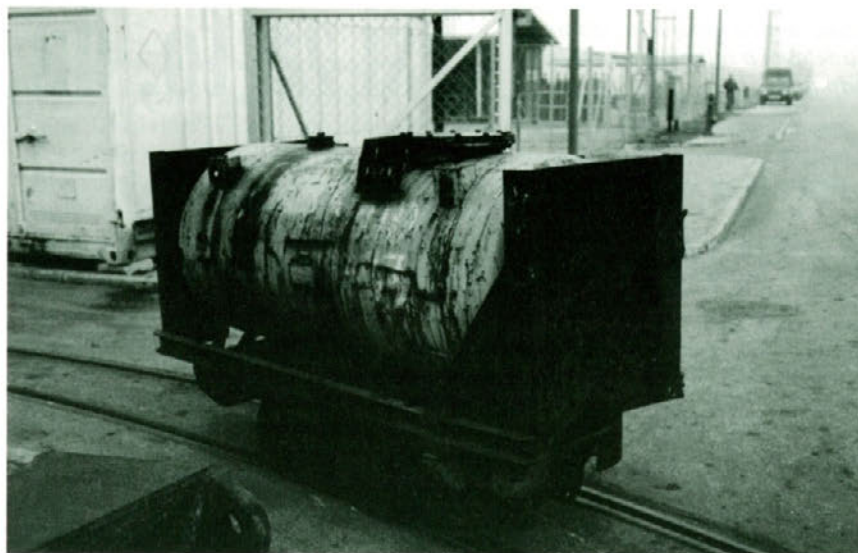
Sešel: "V železu je zaslužek. Kilogram odpadne sekcije je okoli 10 tolarjev. Pri nas na leto prodamo Dinosu 3.500 ton železa. Še boljši zaslužek lahko dosežemo, če odpadne dele - pocinkane cevi, baker, gume - prodamo v trgovini nekurantnega blaga. Po teh materialih je tudi največje povpraševanje. Če bi se torej bolj temeljito lotili ločevanja in prodaje odpadnega materiala, bi to bil pomemben prihodek podjetja."

Rudar: "Prej ste omenili, da predstavlja enega od nerešenih težav pralnica sekcij. Kako sedaj perete podporje?"

Sešel: "Imamo manjšo pralnico, to je pokrit, zaprt prostor, vendar je premajhen in prenizek za sekcije. Te so zelo velike in težke od 6 do 8 ton. Tako peremo sekcije sedaj na prostem, le manjše dele v omenjeni pralnici. Narejen pa je že projekt za večjo pralnico. Na prostem odteka voda pač v kanalizacijo, v pralnici pa imamo nameščene lovilne šobe za maščobe."

Rudar: "Torej smo pri teh stvareh nekako na pol poti: evidentiramo odpadke, jih sortiramo in odvažamo na ustrezne deponije, in hkrati ugotavljamo, kaj bi pravzaprav morali narediti, da bi odlaganje odpadkov uredili."

Sešel: "Natančno tako. Tako kot smo s postopkom za pridobitev certifikata ISO 9001

Cisterna z zbrano odpadno emulzijo

in njegovo pridobitvijo uredili mnoga področja, bomo sedaj pričeli urejati okolje v skladu s standardom ISO 14000."

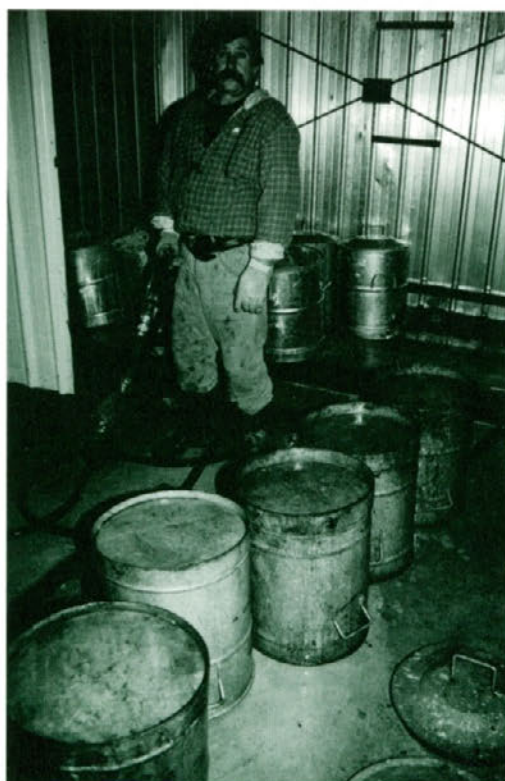
Rudar: "Kakšen je po vašem mnenju odnos delavcev do okolja, ločenega zbiranja in primerne odlaganje odpadkov? Upoštevajo navodila v tej zvezi, se ustrezno odzivajo?"

Sešel: "Menim, da če bi zaposlene seznanili, kakšni odpadki nastajajo in kakšne so njihove količine, kakšne težave in stroške povzročajo podjetju, ter jim argumentirano predstavili projekte, načrte za urejeno odlaganje odpadkov, bi delavci sodelovali. Delovne sile, ki bi bila potrebna za vsa našta opravila, pri nas ne primanjkuje; delavce bi bilo treba motivirati, ustrezno nagraditi in jim omogočiti znosne delovne razmere. Vsekakor ni prijetno prebirati odpadkov na prostem. Spremeniti bi bilo treba tudi miselnost ljudi, da je ukvarjanje z odpadki nečisto, manjvredno delo; vsi si lahko zamišljamo, kako bi izgledali naši prostori, če bi nekaj dni ne bilo čistilke, smetarjev..."

Rudar: "Kaj torej predlagate?"

Sešel: "Morda ne bi bilo slabo razmišljati o oblikovanju posebne službe, ki bi se ukvarjala samo z odpadki. To področje sedaj deloma spada v našo službo, čeprav naj bi mi v osnovi skladiščili in odpremljali opremo in material v jamo. Celovito urejeno področje ravnanja z odpadki, ki bi ga vodil tim ljudi, bi bilo prav gotovo učinkovitejše in ekonomsko uspešno."

Izprazniti in oprati je treba tudi kante, ki v jami služijo za stranišče.

Diana Janežič

Anketa med naključno izbranimi sodelavci o njihovih izkušnjah z odpadki

Vsi za to, da odpadke ločujemo

Računalniki in fotokopirni stroji bruhajo vsak dan kupe papirja. Slejkoprej je skoraj vsak list papirja odpadek. Lop, v koši! Pokvaril se je del stroja, pravzaprav se je odlomil in ne da se ga več popraviti. Treba bo vstaviti novega. Pa star del? V keson! Prav tako metri neuporabnih električnih kablov. Malica! Jogurtov lonček, papir, pomarančni olupki, plastenka mineralne vode... Vse v koši! Kam pa potem?

Preberite, kaj odgovarja nekaj naših sodelavk in sodelavcev na vprašanje, ali se je potrebno z odpadki ukvarjati tudi potem, ko jih pospravimo v koše za smeti!

Metod Bedenik, Transport:

"Pri svojem delu se srečujem z odpadki, predvsem z lesom, železom. Nalagamo jih na vozičke in spravimo iz jame. Delno jih sortiramo že v jami, nekaj odpadkov pa je vendarle še pomešanih med premogom. Menim, da bi jih morali še bolj sortirati, ker je to na površini potem težje narediti. Je pa vsekakor prav, da odpadke sortiramo."

Marjan Aristovnik, strojna mehanizacija:

"Odpadki pri mojem delu v jami so predvsem neuporabni strojni deli. Te dele izločimo in jih naložimo v poseben voziček pri ranžirnem vlakcu, ki je namenjen za poškodovane, neuporabne materiale ter pošljemo iz jame. Tako je tudi prav. Ne bi

natančno vedel, kaj se s tem odpadkom zgodi potem, verjetno ga oddamo Dinosu. Menim, da v Premogovniku kar veliko damo na urejeno okolje, saj če pogledam po okolici je urejena, pospravljena."

Senad Pajič, vrtalec:

"V jami so odpadki večidel star les, papir, plastenke... Te odpadke mečemo v koše. Odpadke malo sortiramo, gotovo pa bi jih lahko še bolj. Vem, da so v jami nekateri delavci zadolženi prav za pobiranje odpadkov in njihov prevoz iz jame. Po mojem v podjetju kar skrbimo za red in čistočo; sicer pa smo 'knapi' tako najbolj čisti ljudje, saj se vsak dan kopamo!"

Rado Gavez, vodja kuhinje v Prelogah:

"V kuhinji je največ odpadnega kartona in plastike, to je embalaže od različnih prehrambenih izdelkov, zelenjave, sadja in pijač. Ta material ločeno mečemo v kesone. Tudi organske odpadke ločimo; za olje imamo posebno posodo in to olje ter ostanke hrane odpelje zasebnik in jih porabi za hranjenje prašičev. Ostanke kruha ni, ker vsega pojemo!

Odkar jaz delam v kuhinji, to pa je sedem let, ves čas delamo tako, torej odpadke ločeno odlagamo na določena mesta in mislim, da je tako tudi prav."

Metod Bedenik

Marjan Aristovnik

Senad Pajič

Rado Gavez

Se izplača zbirati odpadni papir?

V Premogovniku Velenje porabimo letno 3 milijone listov fotokopirnega papirja. Če bi zložili liste enega poleg drugega, bi lahko z njimi pokrili skoraj vso kopensko mejo Republike Slovenije. Če pa bi ta papir zložili enega na drugega, bi z njim lahko napolnili celoten zračilni jašek Šoštanj II ali pa bi kup na površini presegal višino dimnika šoštanjske termoelektrarne.

Če bi ves papir zmogli zbrati, bi zanj iztržili po veljavnem ceniku zbiralcev - Dinos, Surovina - 30.000 (tridesettisoč) SIT. Vzpodbudno, ni kaj!

Dušan Tkavc, strojna dejavnost remont II:

“Z odpadki se pri svojem delu srečujem, seveda, vsak dan. Konkretno pri mojem delu je to v glavnem papir, ki ga mečem v koš za smeti. Kam čistilke odlagajo ta papir, ne vem, menda v kesone. Bi ga pa bilo gotovo pametno zbirati, saj v podjetju porabimo velike količine papirja. V našem obratu nastajajo pri delu še drugi odpadki; tako iz jame dobivamo objemke za ločno podporje, ki jih nato sortiramo na cele, potrebne popravila oziroma neuporabne. Te mečemo v keson za odpadno železo, ki ga potem vsak teden odpelje tovornjak na odpad. Vem, da zbiramo tudi odpadna olja v posebnih posodah, ker se teh olj ne sme spuščati v kanalizacijo. Lahko rečem, da v podjetju kar skrbimo za ustrezno spravljjanje odpadkov, prepričan pa sem, da bi se pri tem dalo še veliko narediti.”

Ivan Hribernik, jamomerstvo, kopirnica:

“V fotokopirnici gredo vsak dan skozi naše roke in stroje velike količine papirja in seveda je med njim kar nekaj tudi odpadnega papirja. Tega dajemo v posebne škatle, te pa čistilke izpraznijo v kesone. Kot vem, se ta papir zmeša z drugimi odpadki, kar ni prav. Lahko bi ga ločili in oddajali kot od-

padni papir. Če bi se odločili za zbiranje starega papirja, bi bil, seveda, pripravljen sodelovati in menim, da tudi drugi delavci. Gre pa za zavest pri ljudeh, saj tudi v mestu nekateri ne upoštevajo ločenih kesonov in mečejo vse odpadke skupaj.”

Jožica Zupan, čistilka:

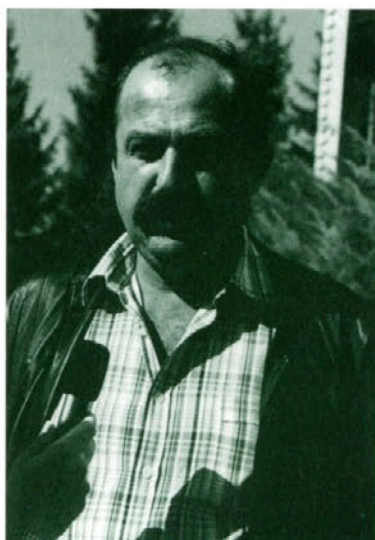
“Vse odpadke, ki jih poberemo po pisarnah, odpeljemo do kesonov in jih stresemo vanje. Odpadkov ne sortiramo. Seveda bi bilo bolj prav, da bi jih ločevali, vendar bi moralo potem za to biti zaposlenih več čistilk. Še boljše bi bilo, da bi odpadke ločevali že v pisarnah. Med odpadki je največ papirja in tega bi se splačalo ločeno zbirati.”

/dj, dm/

Dušan Tkavc

Ivan Hribernik

Jožica Zupan

Pogovor z magistrom Marjanom Kolencem, tehničnim direktorjem Premogovnika Velenje

Postopno zapiranje jame Škale

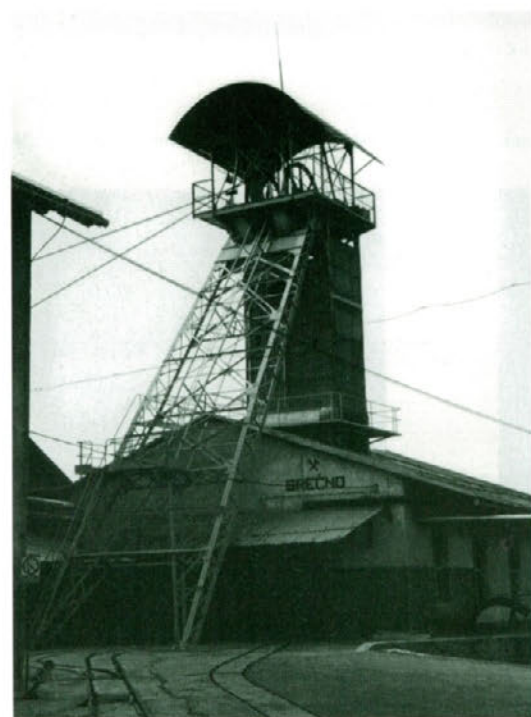
Mag. Marjan Kolenc

Leta 1887 so začeli v vzhodnem predelu šaleške premogovne kadunje odpirati jamo, ki sprva ni imela imena jama Škale, saj je bila edina jama velenjskega premogovnika. Ime jama Škale je dobila postopoma po 1947. letu, ko je v Prelogah nastajalo novo jamsko središče. Prvo obdobje delovanja jame Škale je trajalo do leta 1958, ko je bilo pridobivanje premoga v njej za deset let ustavljeno. Nikakor pa še niso bile odkopane vse njene zaloge premoga, počakale so le na čas, ko se je spet povečalo povpraševanje po lignitu. To je bilo leta 1968, ki je zapisano kot začetek drugega obdobja delovanja jame Škale.

25. septembra letos pa se je zadnja redna delovna izmena odpravila na delo skozi škalski jašek. Postopna selitev delavcev iz območja Škal v Preloge je trajala nekaj mesecev, začelo pa se je tudi večletno, postopno zapiranje jame Škale. O tem smo se pogovarjali s tehničnim direktorjem našega premogovnika Marjanom Kolencem.

Rudar: "Selitev v Nove Preloge je bila postopna. Kako je potekala?"

Kolenc: "Novembra lani smo na strateški konferenci premogovnika sprejeli sklep, da je treba iz večih razlogov moštvo z območja jaška Škale v letu 1998 preseliti na območje Novih Prelog. Glavni razlog za preselitev je gotovo počasno zmanjševanje proizvodnje v jami Škale in s tem tudi drugih aktivnosti na tem področju. S postopno selitvijo smo začeli že v začetku letošnjega leta, številu in obsegu delovišč v jami Škale pa smo potem prilagajali število ljudi. Tako sta bili zadnji dan uvoza moštva skozi jašek Škale - 25. septembra - na območju jame Škale samo dve pripravski delovišči in, seveda, ustrezna infrastruktura. Odkopni moštvi sta bili s tega področja preseljeni že v poletnih mesecih."

Rudar: "Delavce je bilo treba tudi organizacijsko razporediti. Kam so bili razporejeni?"

Kolenc: "Vsi delavci iz vseh obratov v Škalah so razporejeni v že obstoječe prostore oziroma območja Novih Prelog. Nove prostore je bilo tre-

ba pripraviti samo za obrat Praktično izobraževanje. Prostore tega obrata smo pripravili na dveh večjih lokacijah. Pisarne imajo nad halo remonta 1, nove garderobe za učence in inštruktorje pa so urejene v bivših strelskih garderobah v Novih Prelogah."

Rudar: "Koliko ljudi se je pravzaprav preselilo?"

Kolenc: "V začetku letošnjega leta je bilo na območju jaška Škale še nekaj manj kot 600 ljudi. Postopno se jih je preselila približno polovica. Tako je v zadnjem tednu ostalo v Škalah še okrog 330 delavcev, ki so imeli predvsem obešalnike v garderobah. Ti so se preselili v tednu pred 25. septembrom, tako da so s ponedeljkom, 28. septembra, vsi vstopili v jamo v Novih Prelogah."

Rudar: "Nekatere dejavnosti pa so vendarle še ostale na območju Škal. Katere so te dejavnosti?"

Kolenc: "Dejavnosti pri proizvodnji premoga je na območju jaška Škale ostalo izredno malo, pravzaprav nič. Verjetno pa bo v tem prehodnem obdobju v Škalah še ostalo nekaj ljudi, ki so sicer zaposleni v Klasirnici. Celotni proizvodni proces se bo torej odvijal na območju Novih Prelog. Seveda pa bo področje v Škalah treba urediti. Jamski del muzeja je prostorsko že urejen. Začela se je montaža opreme in zaključena naj bi bila do 3. julija prihodnjega leta.

Kaj bo z zunanjimi prostori, zaenkrat še ni popolnoma odločeno. Preureditev oziroma rekonstrukcija stare upravne zgradbe obrata Škale se je delno že začela, v njej pa naj bi bili novi prostori ERICa. Potekajo intenzivne priprave za projekt celotne zunanje ureditve območja jame Škale in v njem bo potem dana vsebina vsem prostorom ozi-

Prvo jamsko gradnjo, ki pomeni začetek odpiranja Jame Škale, je predstavljal 118,2 metra globok raziskovalni jašek. Celotni svetli presek je bil razdeljen na tri manjša polja: eno za prevoz materiala, drugo za prehod ljudi in tretje za pretok zraka. Iz tega jaška, ki so ga takoj poimenovali Jašek prestolonaslednika Rudolfa, so v drugem polletju leta 1887 izdelali prve metre jamskih poti.

Niso pa temu jašku namenili le raziskovalne naloge. Z načrtom odpiranja jame so namreč predvideli, da ta jašek, ko ga bodo dokončno zgradili in opremili, prevzame nalogo zračilnega jaška.

Za drugi jašek nastajajoče jame, ki naj bi predstavljal drugo povezavo jame s površino, so izbrali prostor 825 m zahodno od jaška Rudolf. Namenili so mu predvsem prevažalno nalogo, s pripravami na gradnjo tega jaška pa je Lapp začel že konec leta 1887. Z globljenjem jaška so začeli spomladi leta 1888 in v septembru v globini 142 m že dosegli odličen sloj lignita. Ta jašek je dobil ime Jašek cesarja Franca Jožefa.

Leta 1893 so začeli globiti še tretji jašek za glavno jamsko zračenje. Dobil je ime Zračilni jašek prestolonaslednika Rudolfa. Škalska jama je leta 1905 dobila še četrti - zahodni zračilni jašek, ki so mu domačini rekli Glinškov zračilni jašek. Treh jaškov ni več, prevažalni jašek cesarja Franca Jožefa pa je sedanji jašek Škale. /iz Zgodovine Premogovnika Velenje, A. Seher/

roma zgradbam, ki bodo tako ali drugače dolgoročno ostali na območju Škal."

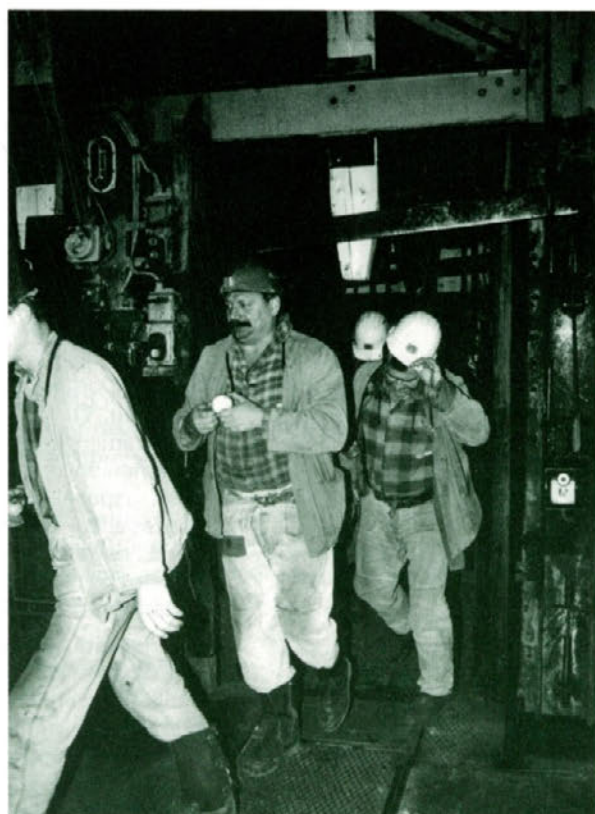
Rudar: "Koliko časa pa bo trajalo zapiranje jame Škale?"

Kolenc: "Ne predvidevamo, da bi zapiranje jame Škale potekalo tako kot v premogovnikih v zapiranju, ko se je v nekem trenutku pač ustavila proizvodnja in potem potekajo zapiralna oziroma likvidacijska dela. Jamo Škale bomo zapirali oziroma zmanjševali njen obseg postopno, v prihodnjih petih letih. V tem času bo še potekala proizvodnja in bomo v jami Škale odkopali ves premog (to je nekaj manj kot 6 milijonov ton), ki ga je na tem področju še smiselno odkopati.

Torej bo na območju Škal še potekalo sorazmerno intenzivno odkopavanje premoga, vendar je zaradi razporeda odkopne fronte oziroma odkopov mogoče na tem področju načrtovati maksimalno en odkop v obratovanju, poleg tega občasno v Škalah tudi po več mesecev ne bomo odkopavali premoga in zato smo moštvo iz jame Škale preseleli v Nove Preloge."

Dragica Marinšek

Sproti pa bomo likvidirali vse objekte, ki bodo za to predvideni. Potekajo intenzivne študije o tem, kaj storiti s triado po zaključku proizvodnje v tem področju, saj vemo, da je triada velik vodonosnik in je pomembna z dveh vidikov. Prvič, ker obstaja možnost pretakanja oziroma napačenja vode v odprti del jame, drugič pa imamo v tej triadi tudi vodonosnik, ki ga uporabljamo za tehnološko vodo v jami in zunaj, možno pa ga je uporabljati tudi za pridobivanje pitne vode. Zato bo del triade gotovo ostal odprt zaradi te vode.

Na obisku v obratu Praktično izobraževanje

Lepo so nas sprejeli!

Letos poleti je v sklopu projekta za preselitev vseh zaposlenih iz jame Škale v Nove Preloge potekala tudi selitev dejavnosti praktičnega izobraževanja z jaška Škale v prenovljene prostore nad remontnimi delavnicami v Prelogah. Usposabljanje učencev za delo se je na novi lokaciji v začetku septembra že začelo. O tem nam je več povedal vodja obrata Praktično izobraževanje Tunjo Pavič, o poteku praktičnega pouka pa sta spregovorila tudi vodja praktičnega izobraževanja strojne usmeritve Karl Drago Seme in vodja praktičnega izobraževanja elektro usmeritve Tomo Lipnik.

Tunjo Pavič, vodja obrata Praktično izobraževanje

Rudar: "Kako je potekala preselitev praktičnega izobraževanja iz Škal v Nove Preloge?"

Pavič: "Sklep o preselitvi dejavnosti Praktičnega izobraževanja je bil sprejet na strateški konferenci našega podjetja novembra lani. V ta namen je bil izdelan projekt o ureditvi novih prostorov, namenjenih za preselitev, in uresničitev tega projekta je ves čas zelo uspešno potekala. Preselitev je bila opravljena v času šolskih počitnic. Zahtevala je veliko dela, tako pri urejevanju kot pri opremljanju novih prostorov obrata.

Lahko se zahvalimo vsem, ki so sodelovali pri tej nalogi, posebej pa mag. Marjanu Hudeju, pomočniku tehničnega direktorja za proizvodnjo, in Zdenku Lahu, pomočniku tehničnega direktorja za elektro-strojno področje, saj sta s pomočjo vodstva premogovnika uspešno vodila izpeljavo preselitve. Z zadovoljstvom smo v začetku septembra začeli z izvajanjem praktičnega izobraževanja v Novih Prelogah."

Rudar: "Kje izvajate praktični pouk za rudarsko, strojno in elektro usmeritev?"

Pavič: "V jami Pesje je organiziran praktični pouk za vse tri usmeritve, in sicer na odkopu, pripravnem delovišču in na drugih jamskih deloviščih. Poleg tega bo pouk - tako kot že v minulih letih - potekal tudi v Kamnolomu Paka. Del praktičnega pouka bomo izvajali v muzeju premogovništva, del pa je organiziran v strojnem in elektro remontu. Tu so v primerjavi s prejšnjimi delovnimi razmerami v Škalah nekoliko spremenjeni pogoji za pouk, saj se dijaki za delo usposabljaajo v rednem delovnem procesu, kar pomeni, da bodo že v času praktičnega izobraževanja pridobili znanja in delovne navade, ki jih bodo še kako potrebovali po zaključku šolanja.

Iz tega sledi, da moramo prilagoditi način poučevanja, to pa zahteva veliko usklajevanja in načrtovanja naše dejavnosti. V ta namen smo izdelali elaborat, na osnovi katerega bo potekalo praktično izobraževanje za rudarsko, strojno in elektro usmeritev. V njem je zapisano, da bomo

praktično izobraževanje izvajali na podlagi pogodb, zakonov, učnih načrtov in v skladu z novostmi v izobraževalnem sistemu.

Naše delo - praktični pouk je v polnem razmahu, pri vseh, ki se vključujejo v naš izobraževalni proces smo našli razumevanje in polno mero odgovornosti za varno izvajanje izobraževanja.

V tem šolskem letu praktični pouk v našem obratu obiskuje 268 dijakov, od tega jih je 227 v rudarski, 14 v strojni in 27 v elektro usmeritvi. Iz navedenih podatkov je mogoče ugotoviti, da zanimanje za rudarske poklice narašča. To pa nam daje dobro osnovo za nadaljnja izobraževanja na višji rudarski šoli v Velenju."

Rudar: "Kako v remontnih delavnicah poteka praktični pouk dijakov strojne in elektro usmeritve?"

Seme: "Izobraževanje tudi na novi lokaciji poteka po ustaljenem načinu. To pomeni na posameznih delovnih mestih v delavnicah, ki jih počasi preoblikujemo v učna delovna mesta v proizvodnem procesu. Zaenkrat dijake še s polno odgovornostjo vodi naš inštruktor in učitelj, pred nami pa so pomembni koraki usposabljanja izvajalcev praktičnega pouka za delo z dijaki. To so delavci pri samostojnih delih in skupinovodje pri tistih delih, kjer bodo dijaki pridobili največ znanj v skladu z učnim načrtom za posamezni poklic, tako za strojnega mehanika kot za strojnega tehnika.

Sprememba v primerjavi z našimi prejšnjimi pogoji za učenje je precejšnja, zato pač potrebujemo nekaj časa, da se na vse novosti navadimo. Smo pa že tudi v preteklosti - v skladu z učnim načrtom - po nekaj mesecih izobraževali dijake v remontu 1 in 2 ter v jami.

V tem času še pišemo dogovore in razmejitve odgovornosti. Za nas je najpomembnejše, da se dijaki naučijo, usposobijo za poklic, seveda ob varnem izvajanju praktičnega pouka, da se naučijo spoštovati predpise, tehnološke postopke, skratka da postanejo mojstri svojega dela."

Lipnik: "Tudi v elektro usmeritvi smo z izobraževanjem začeli 1. septembra. Poleg vseh potrebnih začetnih aktivnosti urejuje-

mo učni kotiček za učence in prostor za učne pripomočke. V tem prostoru se bodo dijaki pripravljali za praktični pouk v procesu vzdrževalnih in remontnih del v delavnicah, opravili pa bodo tudi enostavnejša dela v elektrotehniki, za kar smo imeli podobno urejen prostor tudi v Škalah. Razlika bo v tem, da bodo sedaj dijaki vso zahtevnejšo tehnologijo spoznavali pri specialistih v remontnih delavnicah. Začetki kažejo, da bo sodelovanje z zaposlenimi v teh delavnicah zelo dobro. Torej ni razlogov, da pri praktičnem pouku ne bi dosegali še boljših rezultatov, kot smo jih do sedaj.

Praktični pouk v jami že poteka za dijake 2. letnikov, vendar se zaenkrat še pripravljajo, spoznavajo pohodne poti, poti umika in jamska delovišča ter utrjujejo potrebna znanja o nevarnostih v premogovniku in uporabi samoreševalnih aparatov. Dijaki 3. letnika, ki so že lani bili na izobraževanju v jami, pa so že začeli s poukom tako v jami, delno pa tudi pri zahtevnejših delih v elektro delavnici."

Rudar: "Kako je organiziran praktični pouk za dijake, mlajše od 16. let, ki jim zakonodaja prepoveduje učenje v jami?"

Pavič: "Metode poučevanja prilagajamo razmeram, tako da bomo tudi za dijake, ki so mlajši od 16. let našli ustrezne rešitve,

ustrezna učna mesta v okviru zunanjih obratov Premogovnika. V Škalah je za te dijake praktični pouk potekal v rudarskem učnem prostoru, sedaj pa pripravljamo programe, ki bodo nadomestili učni program v RUP. Srečno!"

Dragica Marinšek

Dijaki rudarske in elektro usmeritve prvega letnika pri praktičnem pouku v elektro remontu.

Vaja v idrijskem rudniku

23. skupna vaja rudarskih reševalnih služb

V soboto, 29. avgusta, je v Idriji potekala 23. skupna vaja rudarskih reševalnih služb rudnikov Slovenije in hrvaškega rudnika Tupljak. Organizacijo letošnjega srečanja je prevzel in vodil koordinacijski odbor rudarskih reševalnih služb, ki po prenehanju delovanja Centralne jamske reševalne službe rudnikov Slovenije in Hrvaške ohranja formalno povezavo med reševalnimi službami slovenskih rudnikov. Sedež odbora je pri Republiškem rudarskem inšpektoratu v Ljubljani, vsako leto pa mu predseduje vodja tiste reševalne čete, ki je organizatorica skupne reševalne vaje v tistem letu.

Rudnik živega srebra Idrija v zapiranju d.o.o. je bil tokrat torej v vlogi organizatorja prireditve v tej novi obliki sodelovanja. Sicer pa je potekalo srečanje podobno kot vsa dosejanja. Pričelo se je z nastopom reševalnih ekip vseh rudnikov in premogovnikov v simulirani akciji reševanja, nadaljevalo s tekmovanjem ekip v nameščanju reševalnih aparatov, nudenju prve pomoči ponesrečenim rudarjem in s športnim tekmovanjem, končalo pa z družabnim srečanjem.

Reševalci, ki so zastopali barve Premogovnika Velenje, so nastopili takole: Marjan Rajh in Robert Rotovnik sta bila pri nameščanju aparata R 12 najboljša in si razdelila 1. mesto, uspeh ekipe pa je dopolnil Osman Softič s tretjim mestom. Košarkarji so osvojili drugo mesto, balinarji pa so bili četrti. V skupni razvrstitvi je reševalna četa Premogovnika Velenje zasedla drugo mesto.

Srečanja se je letos udeležilo kar 150 članov jamske reševalne čete našega podjetja. Mnenja udeležencev o organizaciji in poteku srečanja so bila zelo različna: od pohvalnih do bolj kritičnih. Zato bo treba razmisliti, kako organizirati in izvesti srečanje, ki ga že načinja "zob časa", nedvoumno bolj korektno v tekmovalnem delu ter bolj strnjeno in zanimivo v družabnem delu.

Bogdan Pešak, vodja reševalne službe

14. redna seja sveta delavcev

Še gospodarnejše poslovanje

V sredo, 9. septembra, so se člani sveta delavcev zbrali na svoji 14. redni seji. Na njej so bili tudi direktor podjetja dr. Franc Žerdin, direktorja področij Dragica Kotnik in Janko Lukner ter člana nadzornega sveta podjetja Franc Druks in Dušan Čížmek. Dnevni red seje je obsegal obravnavo šestmesečnega poslovnega poročila in rebalansa letnega načrta proizvodnje ter informacijo o dnevnem redu seje nadzornega sveta, ki je bila sklicana za 11. september.

Poročilo o poslovanju v prvem polletju je predstavila direktorica za gospodarsko področje Dragica Kotnik. Povedala je, da smo v prvih šestih mesecih odkopali 2.337.000 ton premoga, kar je 58 odstotkov načrtovane letne proizvodnje. Ugodni so bili tudi proizvodni kazalci, le toplotna vrednost premoga je bila dokaj nizka. Prihodki so bili za 12 odstotkov večji kot v lanskem polletju in so v povprečju bili na ravni načrtovanih. V polletju smo ustvarili 250 milijonov tolarjev izgube, in to predvsem zato, ker na odhodke vpliva inflacija, prihodki pa so

računani na osnovi stalnih cen in postavljenega tečaja marke za obračun cene našega premoga iz decembra 1997. V drugi polovici leta si bomo zato morali predvsem prizadevati zmanjševati izgubo in ker realno ni pričakovati večje prodaje premoga, bomo morali delati še varčnejše in gospodarnejše. Stroški v prvi polovici leta so bili v okviru načrtovanih, to pa je dobra podlaga za poslovanje do konca leta.

O rebalansu letnega načrta je na seji sveta delavcev govoril direktor podjetja dr. Franc Žerdin. V dogovoru z Ministrstvom za gospodarske dejavnosti bomo letos odkopali dodatnih 200.000 ton premoga za potrebe TE Šoštanj, torej naj bi letos odkopali 4 milijone 50.000 ton premoga. Več premoga naj bi oddali v TEŠ predvsem zato, ker se je za več kot 80 odstotkov zmanjšala prodaja premoga v industrijo in široko potrošnja, predvsem zaradi nekonkurenčnosti in ekoloških omejitev lignita. Cena premoga iz rebalansa bo nekoliko nižja od normalne cene, pa vendar bo zmanjšala siceršnji izpad prihodka zaradi manjše prodaje premoga.

Na seji sveta delavcev je dr. Žerdin komentiral še zaplet o oddaji električne energije iz Nuklearne elektrarne na Hrvaško, kar je imelo v poletnih mesecih posledice tudi za naš premogovnik, saj je v TEŠ izmenično delal le eden od velikih blokov. TEŠ sedaj obratuje normalno in direktor je zatrdil, da je z vlado dogovorjeno, da bo naš delovni načrt do konca leta uresničen, kot smo se dogovorili. Kakorkoli že, pa bo za hrvaško in slovensko stran najbolje, če se bodo gospodarstveniki in politiki čimprej pametno pogovorili in dosegli soglasje glede nerazrešenih vprašanj, je še menil direktor.

Diana Janežič

Prodaja premoga v letu 1998

odjemalec premoga	plan 1998	rebalans plana 1998
1. TEŠ	3.790.000 ton	3.990.000 ton
za proizvodnjo električne energije	3.618.000 ton	3.818.000 ton
po pogodbi	3.618.000 ton	3.618.000 ton
aneks k pogodbi		200.000 ton
za proizvodnjo toplotne energije	172.000 ton	172.000 ton
2. ICEC Krško	105.000 ton	25.000 ton
3. Široka potrošnja	105.000 ton	35.000 ton
SKUPAJ	4.000.000 ton	4.050.000 ton

Prihodki od prodaje premoga

odjemalec	tone	giga jouli	cena	v tisoč SIT
TEŠ po pogodbi	3.618.000	35.461.000	561,6966 SIT/GJ	19.918.301
TEŠ aneks	200.000	1.960.000	323,434 SIT/GJ	633.931
za toploto	172.000	1.685.600	458,75 SIT/GJ	773.269
ICEC Krško	25.000	245.000	51,0 DEM/tono	120.360
ostalo	35.000	343.000	6.481,00 SIT/tono	226.835
SKUPAJ	4.050.000	39.690.000		21.672.696

Priznanja ob občinskem prazniku

Ob prazniku Mestne občine Velenje 20. septembra se je v soboto, 19. septembra, na slovesni seji v hotelu Paka sestal Svet Mestne občine Velenje. V kulturnem programu so nastopili Mešani pevski zbor Gimnazije Velenje, otroci iz velenjskega Vrta, učenci Osnovne šole Šalek in dijaki Glasbene šole Frana Koruna Koželjskega, prisotni pa so si lahko ogledali tudi film neznanega avtorja o nastajanju Velenja, ki sta ga za objavo pripravila Mirjam in Boris Salobir.

Na seji Sveta sta župan Srečko Meh in predsednik Sveta Drago Martinšek podelila letošnja priznanja Mestne občine Velenje. Grb Mestne občine Velenje so dobili:

Društvo upokojencev Velenje, Nogometni klub Rudar in Taborniški rod Jezerski zmaj.

Plakete Mestne občine Velenje so dobili: Franc Druks, Peter Robida in Vinko Šmajš.

Nogometni klub Rudar je grb Mestne občine Velenje prejel ob 50-letnici delovanja in razvijanja športa v mestu, **Franc Druks** iz Šoštanja in vodja obrata HTZ v našem podjetju pa za prizadevanja in uspešno pionirsko delo na področju razvoja in obstoja organiziranega zaposlovanja delovnih invalidov druge in tretje kategorije in prizadevanja za razreševanje problematike zdravstvenega varstva invalidov v matičnem podjetju kot tudi širše.

Upravi NK Rudarja in Francu Druksu veljajo tudi naše čestitke!

Podprta prizadevanja

V petek, 11. septembra, se je na svoji prvi redni seji sestal nadzorni svet podjetja. Predseduje mu glavni republiški rudarski inšpektor Matjaž Cerovac, člani sveta pa so Brane Žerdoner, Jolanda Veršič-Žabjek, Franc Druks, Dušan Čizmek in Marjan Murn. Poslovna sekretarka sveta je pravnica Anica Zajc. Nadzorni svet je najprej obravnaval in sprejel poslovnik o delu nadzornega sveta, nato pa se posvetil obravnavi predloga rebalansa delovnega načrta Premogovnika Velenje za leto 1998 in poročilu o poslovanju v prvem polletju leta. Člani nadzornega sveta so oba dokumenta ocenili ugodno, skrbno pa so prisluhnili tudi poročilu vodstva podjetja o problematiki oskrbe z električno energijo v Sloveniji po sporu s Hrvaško. Nadzorni svet je ob tem podprl prizadevanja vodstva podjetja, da bi do konca leta dosegli načrtovane količinske in finančne rezultate.

Nadzorni svet je v nadaljevanju seje potrdil predlagane člane disciplinske komisije in komisije za varstvo pravic delavcev, podprl pa je tudi predlog o nakupu petih stanovanj v novem bloku v Šoštanju ter predlog o pomoči bosanskim premogovnikom z odkopno opremo. Ena od točk dnevnega reda je bila tudi obravnava prijav na razpis direktorja delniške družbe. Nadzorni svet je obravnaval dve prispeli prijavi in kot najustreznejšo izbral vlogo dosedanjega direktorja podjetja dr. Franca Žerdina. To vlogo je s svojim mnenjem nadzorni svet posredoval vladi Republike Slovenije, ki bo nato imenovala direktorja.

Poročilo o poteku seje nadzornega sveta je podal Matjaž Cerovac, svoje mnenje o tej seji nadzornega sveta pa je povedal tudi dr. Franc Žerdin. Dejal je, da je zadovoljen, da so se člani nadzornega sveta zelo aktivno vključili v razreševanje problematike poslovanja in proizvodnje Premogovnika Velenje in podprli prizadevanja vodstva podjetja, da bi rebalans letošnjega delovnega načrta do konca leta uresničili in tako poslovali pozitivno. Vodstvo podjetja ima namen korektno in pošteno informirati člane nadzornega sveta z dogajanjem v podjetju. Dogovorili so se, da se bodo praviloma sestajali mesečno, da bi bili sproti vsi člani sveta seznanjeni z dogajanjem v podjetju ter lahko pravočasno reagirali ob morebitnih težavah ali zapletih.

1. redna seja nadzornega sveta

Matjaž Cerovac, predsednik nadzornega sveta

FEIEA - evropsko združenje
urednikov internih glasil

Učinek osebne komunikacije

Med 16. in 21. septembrom smo bili delegati sekcije novinarjev v podjetjih pri Društvu novinarjev Slovenije na mestu 'zločina'. Udeležili smo se konference sveta FEIEA - evropskega združenja urednikov internih glasil - v glavnem mestu Portugalske Lisboni, kjer smo bili natančno pred tremi leti sprejeti v to evropsko zvezo. Tokrat smo sodelovali kot enaki med enakimi, saj imamo od lanskega kongresa zveze na Danskem v njenem izvršilnem odboru svojo predstavnico (avtorico tega zapisa), letos spomladi smo gostili sejo izvršilnega odbora v Ljubljani, našim predlogom pa na sejah vedno prislusnejo in jih tudi upoštevajo.

Seji v Lisboni sta prisostvovala po dva delegata iz držav članic, 15 jih je, in iz Slovenije sta to bili predsednica slovenske sekcije Meta Verbič in urednica Mercatorjevega časopisa Vesna Kos Bleiweis. Predsednik FEIEA Alan Peaford iz Velike Britanije je v uvodu poudaril pomen delovanja te organizacije in dejal, da FEIEA skrbi za prosto komunikacijo med ljudmi različnih narodov, omogoča članicam FEIEA povezovanje z izmenjavo izkušenj, programov ter razvija mednarodno sodelovanje med komunikatorji v sorodnih gospodarskih branžah. FEIEA ima svojo stran na Internetu, od koder vodijo spleti tudi do spletnih strani nacionalnih združenj. Člani FEIEA se po svetu legitimirajo s press kartico združenja.

Slovenski paviljon na EXPU 98 si je ogledalo 1.000.000 obiskovalcev.

Na seji smo pregledali delo FEIEE v času od prejšnjega srečanja pred letom dni, prislusnili poročilom posameznih nacionalnih združenj urednikov internih glasil in z njimi predebatali njihove predloge za delo. Ker FEIEA podpira tudi povezovanje z Evropsko komisijo, so z zanimanjem prislusnili delu našega poročila, v katerem je zapisano, da je slovenski Vladni urad za informiranje tudi finančno podprl izobraževalni program naše sekcije o informiranju interne javnosti o vključevanju Slovenije v EU.

Vsakoletna seja sveta FEIEA je na-

menjena tudi ocenjevanju časopisov, revij in letnih poročil, ki se prijaviijo na razpis za Grand prix ter podelitvi častnih diplom prizadevnim posameznikom. Na razpis za Grand prix je letos prispelo 60 revij, 32 letnih poročil, 30 časopisov in 19 večjezičnih publikacij. Lani je v kategoriji letnih poročil zmagalo letno poročilo Mercatorja, letos pa so se slovenski predstavniki uvrstili takole: med revijami si je Utrip novomeške Krke delil šesto mesto z danskim predstavnikom, letno poročilo Gorenjskega tiska je bilo 8., Informator Črno na Belem Gorenja pa 9. Častno diplomu za svoje dolgoletno in požrtvovalno delo v sekciji novinarjev v podjetjih je prejela Meta Verbič.

Portugalci so bili gostitelji letošnje seje sveta FEIEA tudi zaradi tega, ker so nam hoteli pokazati zadnjo svetovno razstavo tega tisočletja - EXPO '98. Tja so nas v soboto, 19. septembra, tudi popeljali, le od naše vztrajnosti in volje pa je bilo odvisno, koliko smo videli. Nepopisna gneča, vročina in neskončne vrste za ogled najatraktivnejših paviljonov (čakanje tudi do 5 ur) so bile tisto, kar smo si najbolj zapomnili. Vsi udeleženci tokratnega zasedanja sveta FEIEA pa si bodo (znova) zapomnili naš marketinški pristop k promociji Slovenije, ki ga izvajamo ob vsakokratnem srečanju. Ob obisku simpatičnega in zanimivega slovenskega paviljona - obiskal ga je vsak 10. obiskovalec EXPA - so nas namreč pogostili s kozarcem slovenskega vina ter nam za spomin razdelili promocijsko gradivo. Seveda z obveznimi 10 grami slovenske morske soli!

Diana Janežič

Zanimivosti na fotografijah

Posnetek, na katerem lahko vidite navadnega gada (Vipera berus), je posnel Hans Avberšek, oblikovalec Rudarja, sicer tudi član Šaleškega alpinističnega odseka. Alpinisti so na mostu 311 v Klasirnici konec septembra montirali žlebove. To ni bilo njihovo prvo tovrstno delo na Klasirnici, saj so v preteklih letih barvali mostove Klasirnice, montirali žlebove na enem od njih, barvali fasado... Z višine med delom opažajo, da se v tem delu Pake živali odlično počutijo. Poleg kač so že večkrat opazili polno rib, pižmovk, rac... Neobljudenost obrežja in, kot kaže, čista voda z dovolj hrane za vse je za vodne in obvodne živali pravi raj. Sicer pa je gad strupena kača, ki jo prepoznamo po cikcakastem traku po telesu in trikotni glavi, in pravi čistilec golazni, saj se hrani z glodalci.

Letošnji 9. Pikin festival je potekal pod geslom "Pika športnik". V dogajanje so se vključili tudi organizatorji prireditve v TRC Jezero, ki so 22. septembra Piko in otroke osnovnih šol Šaleške doline povabili na njihove športne terene centra. Pika je uganjala norčije, otroci pa so jo radovedno opazovali, se smejali njenim šalam in jo sramežljivo tudi posnemali. Sicer pa so se lahko preizkusili na poligonu in v igranju tenisa. Dolgčas zagotovo ni bilo nikomur!

V začetku septembra so v Mozirju proslavili 20-letnico Savinjskega gaja. Množica obiskovalcev si je lahko v nekaj dneh ogledala cvetoče grede, okrasno grmičevje in različne spremljevalne prireditve. Med lepo oblikovanimi gredami je bila tudi greda z znakom Premogovnika Velenje. Podjetje je bilo med sponzorji letošnje Floriade, gredo pa so oblikovali in zasadili vrtnarji našega podjetja. Domiselno in lepo!

Odbor za kulturo pri sindikatu podjetja vabi k vpisu abonmajev

Abonmaji 1998/99

Gledališki abonma - beli in rumeni

1. Primorsko dramsko gledališče Nova Gorica, Eugene Ionesco: Plešasta pevka, farsa
2. Slovensko ljudsko gledališče Celje, Ray Cooney: Minister v škripcih, bulvarka
3. Slovensko narodno gledališče Maribor - Drama, Arthur Miller: Lov na čarovnice, drama
4. Mestno gledališče ljubljansko, Curth Flattow: Mož, ki si ne upa, komedija
5. Slovensko narodno gledališče Maribor - Drama, Tone Partljič: Maister in Marjeta, komedija
6. Slovensko narodno gledališče Ljubljana - Drama, Edward Albee: Kdo se boji Virginie Wolf?, drama

Mladinski abonma

1. Vita Mavrič, slovenski in tuji šansoni
2. Tomo Križnar, potopis in diapozitivi iz Afrike

3. Ira Roma, ruski ciganski duo Irina in Aleksander, ruska beseda in pesem ter gost večera
 4. Plesni teater "IN" Velenje, koreografija Nina Mavec z novo predstavo
 5. Dušan Jovanovič, Karajan C, monokomedija
 6. Joe Orton, Dan norosti, komedija
- dodatek: nagradna predstava ali koncert

Zlati abonma Cankarjevega doma v Ljubljani

6 vrhunskih koncertov iz tujih glasbenih središč. V celoti razprodano!

Pikin abonma

6 predstav slovenskih lutkovnih in gledaliških hiš. Spored bo objavljen pozneje!

Vpisovanje abonmajev

Razliko med polno ceno in ceno za člane sindikata Premogovnika Velenje krije sindikat podjetja. Sindikat krije razliko med polno ceno in ceno za člane sindikata tudi za dva otroka.

Abonmaje boste lahko plačali v dveh obrokih, in sicer pri plači za oktober in november.

Abonmaje vpisuje gospa Tatjana Koželj v tajništvo sindikata podjetja, upravna zgradba v Prelogah, soba 205/II, vsak delovni dan do 12. oktobra 1998 (12. oktobra do 9. ure).

Prva abonmajaska predstava bo za gledališki abonma 18. in 19. oktobra ob 19.00 uri - SNG Maribor, Drama: Lov na čarovnice.

Cene abonmajev:

abonma / sedež	polna cena	cena za člane sindikata
gledališki beli oz. rumeni, sredina	8.500 SIT	7.400 SIT
gledališki beli oz. rumeni, stranski	8.000 SIT	7.000 SIT
mladinski	2.400 SIT	2.000 SIT
pikin	2.400 SIT	2.000 SIT
upokojenci in mladina	7.000 SIT	6.100 SIT

Ste opazili v okolici upravne zgradbe bele kamnite kocke z vklesanimi obrazi? Ste se spraševali, kdo jih je odložil tja in kaj predstavljajo? Odbor za kulturo se je odločil postaviti na ogled kipe, izdelane v otroški likovni koloniji ob 3. juliju, dnevu rudarjev, in tako z neko vrsto 'Forme vive' popestriti naše delovno okolje. Kipe so ustvarili učenci osnovnih šol Šalek v Velenju in Biba Röck v Šoštanjju.

Vabilo odbora za kulturo

V soboto, 17.10.1998,
vas vabimo na ekskurzijo v Gradec v Avstriji.

V deželnem muzeju Joanneum si bomo ogledali
razstavo osemdesetih slik klasikov impresionizma.

Gre za razstavo, ki je ne smete zamuditi,
saj vas njihova dela lahko napolnijo s toplo energijo
in očarajo s slikovno barvitostjo ter bleščečo svetlobo.

Po ogledu razstave nas bo pot vodila ob reki Muri, čez mednarodni mejni pre-
hod Gornja Radgona ter po vinorodnem območju Radgonsko-kapelskih gorc.

Da bo mera polna in zadovoljstvo veliko,
bomo ob 17. uri obiskali vinsko klet v Gornji Radgoni.

Odhod avtobusa v Gradec bo ob 7.30 izpred Rdeče dvorane v Velenju.

Cena za zaposlene v Premogovniku Velenje je 2.500 SIT
in vključuje: vstopnino za razstavo, degustacijo vin v Gornji Radgoni,
organizirano vodenje ter avtobusni prevoz.

Za vse ostale udeležence ekskurzije je cena 3.500 SIT.

Prijave zbira Saša Hliš, pisarna št. 4 v pritličju uprave
ali na telefon 14-37, do 13. oktobra.

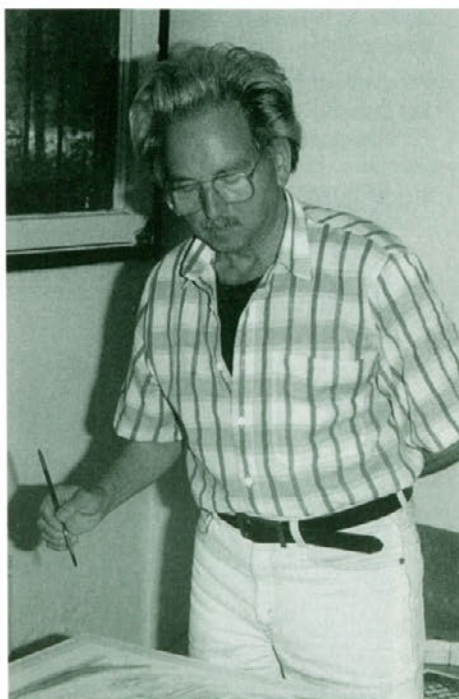
Odbor za kulturo

pripravlja
fotografski tečaj.

Vse, ki bi se radi seznanili z
osnovami fotografije in foto-
grafiranja, vabi, da se do 15.
oktobra informativno vpišete
pri Robiju Kožarju (telefon
16-14).

Tečaj bo organiziran na osnovi
števíla prijav in želja udelež-
cev.

SVOJE AKVARELE RAZSTAVLJA JOŽE HOHKRAUT

JOŽE HOHKRAUT je bil rojen leta 1933 v Holandiji, stanuje v Velenju, tel.:
063 852-242, Cesta na griču 5, in je rudar v pokoju.

Končal je rudarsko tehnično šolo v Ljubljani. Zaposlen je bil pri Rudniku li-
gnita Velenje in Rudarskem šolskem centru Velenje. Leta 1985 se je upoko-
jil kot rudarski poslovodja.

Od leta 1983 je član Društva šaleških likovnikov Velenje.

Likovno izobrazbo si je pridobil v raznih delavnicah in tečajih, katere je or-
ganizirala Zveza kulturnih organizacij Slovenije in Društvo šaleških likovni-
kov Velenje.

Njegovi mentorji so bili:

- za risbo akademski slikarji: prof. dr. J. Muhovič, T. Rački, M. Erič
- za akvarel akademski slikar L. Zavolovšek
- za kompozicijo akademski slikarji: J. Miklavc, L. Zavolovšek, I. Kregar, T. Bastelj
- za monotopijo likovni pedagog A. Šalamon

Razstavljal je na več kot 40 skupnih razstavah, med drugim v Srbiji, na
Hrvaškem, Madžarskem in v raznih mestih v Sloveniji.

Prejel je eno drugo, dve tretji nagradi ter nekaj odkupnih nagrad na priredit-
vah slikarski EX TEMPORE.

**RAZSTAVO SI V RAZSTAVIŠČU PODJETJA LAHKO OGLEDATE DO 30.
OKTOBRA.**

Okužbe z glivicami

Koža sodi med največje človeške organe. Pri odraslem človeku pokriva približno 1,75 kvadratnega metra površine in predstavlja okoli sedem odstotkov celotne teže telesa. Ima različne funkcije.

Glavni varovalni pomen kože je mehaničen. Koža pokriva telo kot zaščitni maščobni kisli plašč, ki je prav zaradi svoje kisle reakcije dobra obramba proti mikroorganizmom. Varuje nas tudi pred poškodbami in vplivi žarkov. Med najpomembnejšo dejavnost kože spada regulacija temperature. Skozi kožo se izločajo velike količine vode. Z izločanjem znoja (voda in sol) in loja ter luščenjem je koža, poleg ledvic, črevesja in pljuč, naš največji organ za izločanje. Z njo tudi tipamo in čutimo.

Pod mikroskopom vidimo na površini kože **vrhnjico**, ki se luskinasto lušči. Pod njo leži **elastična usnjica**, še globlje pa **podkožje** - prepleteno z vezivnim tkivom, maščevjem, mišicami in živci. **Lasje in nohti** so proizvod kože.

Prav gotovo ste doslej že imeli kdaj težave s kožo, ko se je kar čez noč pojavila srbeča rdečica ali pa le izrazil srbež med prsti nog. Obolela koža se je morda celo nekoliko luščila. Ob obisku pri zdravniku ste dobili mazilo, posip ali razpršilec in ustrezna navodila. Najbrž so vam tudi razodeli, da se zdravite zaradi **glivične okužbe**.

Bolezen ni nevarna, je pa neprijetna in moteča in praviloma nikoli ne izgine sama. Lokalno zdravljenje akutnih okužb v vrhnjih plasteh kože je učinkovito in varno.

Najpogosteje se z glivicami okužimo neposredno preko obolelih ljudi ali živali. Lahko jih dobimo tudi posredno - ob kopanju v bazenu ali obisku savne. Prenašajo se tudi z enega dela telesa na drugega.

Večina kožnih glivic se najhitreje razrašča na toplih, vlažnih in pokritih delih telesa. Rast pospešujejo še: slabo zračna obutev, tesna in slabo zračna oblačila, vlažne pletničke, tople in vlažne kožne gube. Pospešeno rast pogosto opažamo tudi v obdobjih zdravljenja z antibiotiki, pa tudi pri težjih boleznih, ki pomembno zmanjšajo odpornost organizma.

Poznamo različne oblike glivičnih okužb. Najpogosteje govorimo o **saprofitijah**, **dermatofitijah** in **sistemskih mikozah**.

Povzročitelji prvih (saprofij) živijo oziroma rastejo v najbolj vrhnjih plasteh kože, zato je tudi vnetna reakcija, ki pri tem nastaja, povsem neznatna. Na zgornji polovici trupa, na vratu in ramenih se pokažejo zelo tanke, komaj opazne, ovalne ali okrogle, za noht velike, ostro omejene ploskve z rahlim luščenjem. Lahko se zgrnejo v zelo blede rjavkaste, različno oblikovane, zemljevidu podobne ploskve. Na blede koži so nekoliko temnejše, na od sonca porjaveli koži pa svetlejše od okolice.

Drugo obliko bolezni vidimo pri ljudeh, ki se zelo potijo. V kožnih gubah, dimljah, pod pazduho, visečo dojko ali trebuhom se pojavijo ostro omejene enakomerno rjavkaste nesrbeče ploščice, ki se malenkostno luščijo.

Pri naslednji obliki so prizadete dlake v pazduhah. Obložene so z rumeno rdečaka-

Povrhna trihofitija gole kože (levo) in globoka trihofitija lasišča (desno)

Večina kožnih glivic se najhitreje razrašča na toplih, vlažnih in pokritih delih telesa. Rast pospešujejo še: slabo zračna obutev, tesna in slabo zračna oblačila, vlažne pleničke, tople in vlažne kožne gube. Pospešeno rast pogosto opažamo tudi v obdobjih zdravljenja z antibiotiki, pa tudi pri težjih boleznih, ki pomembno zmanjšajo odpornost organizma.

stimi, trdimi, zrnatimi kulturami povzročitelja, dlake pa postanejo močno krhke.

Dermatofitije oziroma dermatomikoze so nalezljive. Povzročitelji razgrajujejo keratin v vrhnjici, lasih, dlakah in nohtih. Zaradi značilne sredobežne rasti imajo mikotične plošče obliko skoraj pravilnega kroga, v začetku pa so tudi ostro omejene.

Trihofitije so zelo pogoste. Prizadenejo lasišče in brado ter le redko neporaščene dele kože. Človek jih dobi od človeka ali živali, možen pa je tudi prenos z glavniki, krtačami, kapami.

Favus se prične največkrat v mladosti in traja, če je nezdravljen, vse življenje. V začetku opažamo le luskinasto lasišče, kasneje pa se pod glivičnim micelijem tvorijo brazgotine, ki vodijo v trajno plešavost.

Mikrosporije so nekoč v Evropi razsajale med otroki v velikih epidemijah. Bolezen prizadene lasišče, znakov lokalnega vnetja pa ni najti.

Mikodermatitis srečamo na dlaneh in podplatih, pa tudi med kožnimi gubami.

Od **sistemskih mikoz** se najpogosteje soočamo s kandidiazo. Povzročajo jo kvasovke iz skupine kandid. Rast glivic pospešuje porušenje biološkega ravnotežja med kandido in drugačnimi mikroorganizmi. Pogosto se takšno stanje pojavi ob zdravljenju z antibiotiki ali hormoni, lahko pa se pojavi tudi ob padcu odpornosti v času prebolevanja težje bolezni.

Pogosto opažamo belkaste obloge na ustni sluznici (soor). Praviloma se javlja pri bolnih dojenčkah, starčkah pod snemno protezo, pogosto pa spremlja zdravljenje z antibiotiki. Včasih se lahko bolezen razširi tudi navzdol po požiralniku.

Glivično vnetje nožnice je pogosto prisotno v nosečnosti, starosti, tumorskih procesih ter pri bolnicah, ki imajo sladkorno bolezen. Kandidate pogosto napadejo tudi nohte, dihala in črevesje.

Ob upoštevanju zdravnikovega nasveta ter uporabe predpisanih zdravil lahko glivične okužbe uspešno odpravimo.

Zdravila vsebujejo snovi, ki hitro prehajajo v kožo in zavirajo rast gliv. Poznamo in uporabljamo več oblik zdravil:

- **Kreme in raztopine**, ki jih vtremo v kožo.
- **Razpršilce**, ki jih uporabljamo pri zdravljenju poraščenih delov telesa ali v primeru, da je prizadeto večje področje kože.

- **Posipe**, ki so odlični pri obolenju kože, z njimi pa preprečujemo še razrast gliv v oblačilih in obutvi.

Na kaj moramo biti še posebej pozorni?

Poskrbeti moramo za čistočo obolele kože. Izgibati se moramo močnih mil, po umivanju pa moramo kožo dobro osušiti.

Obolelih delov kože ne praskamo.

Če poznamo vir okužbe (pes, mačka...), se mu poskušajmo izogniti.

Oblučila naj bodo čista. Po možnosti perimo pri visokih temperaturah, ki pomagajo pregnati glivice z oblačil.

Koža med prsti naj bo vedno suha.

Nosimo usnjena obuvala in nogavice iz naravnih vlaken. Poskrbimo tudi za nohte, ki naj bodo kratki in ravno prstriženi.

Kjer ljudje hodijo bosi (tuši, savne, bazeni), nosimo ustrezno obuvalo.

Glivična obolenja so trdovratna in se rada ponavljajo, zato jih bomo odpravili le z redno uporabo predpisanih zdravil. Zdravljenje traja praviloma vsaj 4 tedne oziroma še dva tedna po tem, ko je koža na videz zdrava. Če zdravljenje opustimo, ko izginejo simptomi (srbenje, rdečica, luščenje kože), se bo okužba zagotovo ponovila, saj glivic nismo odpravili v celoti.

Kako naj torej zaščitimo svojo kožo in nohte pred glivicami?

Pri umivanju si še posebej skrbno umijemo prste na nogah in rokah. Za izpiranje uporabimo močan curek vode. Kožo med prsti na nogah si moramo temeljito obrisati oziroma posušiti, saj se v vlažnem okolju glivice še posebej dobro počutijo in intenzivno razvijajo.

Za preprečevanje znojenja uporabljamo posipe, kreme ali razpršilce. Hkrati vsaj enkrat tedensko potresemo še čevlje in nogavice.

Izbirajmo lahko in zračno obutev.

Nogavice zamenjajmo vsak dan. Perimo jih pri visokih temperaturah, saj le tako glivice zanesljivo uničimo.

Na javnih kopališčih nosimo zaščitno obutev.

Janez Poles, dr. med., spec. interne medicine

Mikodermitis

Planinci na potovanju po Grčiji

Pozdravili smo Zeusa

Zeus nas je vzel pod svoje okrilje.

Na programski konferenci UO planinske sekcije Premogovnika Velenje smo v jeseni leta 1997 zapisali tudi izlet v Grčijo in obisk druge najvišje gore na Balkanu, Olimpa, domovanja 12 grških bogov. Določili smo tudi organizacijski odbor: Husein Djuherič-Miha, Karel Žibret-Fiksi, Primož Strniša, Vera Debenjak in pozneje se je tem pridružila še Marjana Borovnik. Priprave s pomočjo Kompasas so bile uspešno opravljene, pridobljeno je bilo kar nekaj sponzorjev.

Bilo je oblačno, zelo soparno zgodnje jutro, ko smo že pred pol četrto uro nalagali kovčke s potovalno prtljago, nahrbtnike s planinsko opremo in zelo, zelo veliko hrane in pijače v avtobus. Zapolnili smo vse kotičke v prtljažniku, prav tako vse proste sedeže v avtobusu Integrala iz Zagorja. Na enem se je našla celo kitara. Ob štirih smo krenili proti zahodu, Italiji. Večina udeležencev je vožnjo v udobnem in klimatiziranem avtobusu do meje prespala in je šele tam uzrla jasno nebo, kakršno nas je potem spremljalo do konca potovanja. Cariniki nam niso delali težav, čeprav je bilo poprej nekaj bojzani in so nam samo pomahali, misleč, da gremo v Gardaland. Vendar smo mi v bližini Benetek zavili proti jugu, proti Bologni in se nato mimo znanege dirkališča F1 v Imoli napotili proti Riminiji.

Pričakovanih zastojev na meji in avtocestah ni bilo, ampak so bili v nasprotni smeri. Imeli smo dovolj časa, bilo je šele zgodnje popoldne, zato nam je prijazen vodnik Roman Brunšek, mnogi Velenjčani ga poznajo, saj je domačin, pripravil presečneženje: povabil nas je v San Marino. Obi-

skali smo hrib Titano (749 m), na katerem je v 4. stoletju dalmatinski kamnosek Marin ustanovil kraj San Marino, ki je pozneje postal samostojna republika. Pri prehodu meje smo opazili napis čez cesto: "Pozdravljeni na starodavnem ozemlju svobode". Sledilo je obvezno fotografiranje s stražo pred vladno palačo, pa zapravljanje lir v množici malih trgovin, ki so zgrajene v terasah po pobočju hriba. V kapeli smo si ogledali tudi kamnito posteljo Marina.

V Ancono smo prispeli proti večeru. Pričakala nas je avtomobilska gneča, kot se za tako veliko pristanišče spodobi. Avtobus se je postavil v dolgo vrsto čakajočih tovornjakov in drugih vozil na pomolu, nas pa je Roman, obložene z osebno prtljago, odpeljal v globino ladje, do receptorjev, ki so nam dodelili kabine. Večerni vrvež in ogromno množico ljudi ter prižigajoče luči smo opazovali v stolah, ki smo si jih namestili ob ograji na odprti palubi ladje Kriti II. Ta je naložila v svoja nedra še okrog 1300 avtomobilov in vse to odpeljala z nami vred v Grčijo.

Nadaljevanje poti z avtobusom skozi pokrajino Epir je minil v opazovanju pokrajine, čeprav najvišjega prelaza v gorovju Pindos Katara (1700 m) nismo več videli, kajti bog svetlobe Apolon je prehitro odšel na počitek. Naslednji dan, po ogledu samostanov Meteora, ki stojijo na visokih skalah (naši alpinisti poznajo v njih nekaj smeri), smo se vozili po pokrajini Tesalija, kjer smo prvič videli ogromne nasade tobaka in bombaža, proti vzhodu, proti Olimpu. In proti večeru smo ga res zagledali, ožarjenega s soncem, mogočnega, tik nad Egejskim morjem.

Zjutraj smo se odpeljali iz hotela Dion, ki stoji čisto ob morju, proti kraju Litochora, ki je oddaljen 5 km. To je izhodišče za vzpone po pogorju Olimpa. Pridružil se nam je še grški gorski vodnik. Avtobus je uspel premagati višino skoraj 1100 m in nas odložiti pred malo leseno kočjo ob bistrem planinskem potoku. Tukaj je bilo zbranih tudi nekaj karavan z mulami, ki oskrbujejo višinske kočje. Vzpenjanje po strmih pobočju v serpentinah po prašni stezi v vročini in ob vonju pušpana (raste kot grmovje) je potekalo v nestrpnem pričakovanju vrha. Od kočje Spilios Agapithos (2100 m) je bil krasen razgled. Videli so se vrhovi: Mytikas (2917 m), Skolio (2911 m), Stefani (2909 m), Aghios Antonios (2817 m), Kalogeros (2701 m) in še nekatere. Ozirali smo se, kje bi lahko bilo domovanje boga Zeusa in drugih bogov. Nismo jih videli, vendar so nam bili vseskozi nak-

lonjeni. Zeus, ki je včasih pošiljal svoje puščice v obliki nevihtnih strel, nam je tokrat namenil samo milostne, v obliki sončnih žarkov. Vzpon na vrh nam ni povzročal prevelikih težav, čeprav je nekajkrat zapihal mrzel piš, kot bi nas hotel opozoriti, da smo že visoko. Solze sreče in veselja, vznemirjenosti kar nismo mogli skriti. Stali smo na skalnem vrhu, si čestitali in pozdravljali nevidne bogove. Bili smo majhni pod prostranim nebesnim svodom, ki se je tam daleč nekje stikalo z morjem, pod nami pa – Grčija. Krasen je občutek zmagovalca, premagati to mogočno skalno gmoto in izzivalno podajati roko skriteму Zeusu, kar si ni upal storiti niti veliki Aleksander Makedonski.

Sestopa po drugi, še bolj prašni poti ni in ni hotelo biti konec. Utrujeni pogledi so nemo spraševali, kdaj bo že konec tega črnega prahu, ki se je lepil po grlu in potnih telesih. Z neizmernim užitkom smo spili rogača, ki so nam ga med čakanjem pri avtobusu pripravili in ohladili Roman, Vinko, Jože, Milica, Romana in Marjana. Ja, do snidenja z njimi smo bili na poti že celih 12 ur.

Planinsko opremo smo naslednji dan zložili v kot prtljažnika, se odeli v potovalno nošnjo in nadaljevali proti Atenam med mnogimi gradbišči avtoceste (kot v Sloveniji). Vožnja ob zelo razgibani vzhodni obali z obujanjem spominov na antično Grčijo (Roman je bil neizčrpen vir informacij) je bila kratkočasna. V Termopilah smo se poklonili padlim špartanskim junakom z Leonidesom na čelu ob spomeniku z napisom: "Tujec, ki greš v Lakedaimon, povej, da še vedno ležimo, v klancu, stražarji zvesti, kakor je velel ukaz" (prevod Sovre).

Prihod v Atene je minil v groznem prometnem kaosu. Čeprav smo vstopali po šestpasovni cesti, smo imeli občutek, da skoraj nihče ne upošteva prometnih predpisov. Šofer Vinko je bil posebljena hladnokrvnost in spretnost. Sledil je obisk starega olimpijskega stadiona in nato vožnja mimo trga Sintagma (zanimiva častna straža), templja Olimpijskega Zeusa, amfiteatra Dionizija itd. Ogled objektov iz antike na Akropoli s templji boginje Nike, Erehtionom in glavnim, največjim Partenonom, ki je posvečen bojeviti boginji modrosti, zavetnici mest in obrtnikov v Atenih, ki je Atencem podarila oljko, je minil v veliki vročini in gneči.

Po nastanitvi v hotelu Palace v Glifadi, smo se okopali v topli vodi Saronskega zaliva ob ropotu vzletajočih in pristajajočih letal z bližnjega atenskega letališča. Nočno vandranje po Atenah, posebej po trgovskemu delu Plaki, je tudi svojevrstno doživetje. Še lepši spomin bo verjetno imel Božo na nočno kopanje v bazenu s pomočjo kolarajžnih punc.

Po kratkem ali skoraj ničnem spanju smo se namenili na Peleponez. Prvi postanek smo imeli pri Korintskem prekopu, kjer smo popolnili zaloge hrane in pijače. Lepo zapeta slovenska pesem v enem izmed najstarejših gledališč, Epidaurusu, je požela aplavz vseh prisotnih turistov, kajti slišala se je vrhunska akustika starih mojstrov, ki so gradili ta amfiteater. V Mikenah smo se sprehodili po trdnjavi kralja Agamemnona, ki jo obdajajo velikanski kiklopski zidovi.

Vožnja proti pristanišču Patras, kjer smo se vkrcali na ogromno ladjo El. Venizelos, je potekala med nasadi pomaranč in limon, pa tudi med velikimi letošnjimi pogorišči.

Ladja z 12. nadstropji - spali smo v 7. nadstropju - je delovala kot komfortni plavajoči stanovanjski blok. Bila je mnogo večja in udobnejša, pa manj domača kot Kriti II, s katero smo prispeli v Grčijo. Bila je zabasana s potniki, predvsem slovenskimi in hrvaškimi maturanti, ki so se vračali domov in so se namestili po palubi, hodnikih, stopnicah, skratka povsod, kjer so lahko legli. Na njej smo preživeli 35 ur. Zapravljali smo jih na različne načine, nekateri predvsem v učenju plesa sirtaki, drugi okrog bazena ali pa pri taroku. Tudi morska bolezen je nekaterim delala preglavice, vendar je imel Miha polne žepe tabletk. Po prihodu v Trst smo se morali najprej aklimatizirati, kajti prehod iz 35°C na 24°C je bil kar precejšen. Še večji temperaturni padec, komaj 16°C, in prvi sneg po vrhovih sta nas pričakala v Sloveniji.

Z izletom smo bili vsi zelo zadovoljni. Vse to bo ovekovečeno na številnih fotografijah, še bolj pa na video trakovih, katere sta vztrajno porabljala snemalca Drago in Franci. Po prihodu v Velenje smo se razšli s pozdravom: "Nasvidenje naslednje leto na podobni turi."

Vtise zapisal Franc Maršnjak

Pot na vrh Olimpa

Srečanje poslovnih partnerjev DIT'98

Društvo inženirjev in tehnikov našega podjetja je letos že deveto leto zapored organiziralo tradicionalno srečanje poslovnih partnerjev našega podjetja in ditov teniški turnir. Ditovi dnevi so bili zaokroženi v treh dneh, od 17. do 19. septembra. Poslovnim partnerjem iz tujine so letos organizirali izlet na Bled, v Kranjsko Goro in prek Vršiča v dolino Trente. Osrednji dogodek srečanja pa je bil tradicionalni teniški turnir in druženje v TRC Jezero v soboto, 19. septembra.

V moškem delu teniškega turnirja je bilo prijavljenih 45 udeležencev. Zmagal je Stanko Kobale, drugo mesto je osvojil Jože Kolenc, tretje in četrto mesto pa sta si razdelila Zdenko Lah in Zlatko Roškar.

Pri ženskah - sodelovalo jih je 20 - je bila najboljša Nada Gorogranc, v finalu je premagala Štefko Lesjak, tretje in četrto mesto pa sta si razdelili Ida Kumer in Jožica Kumer.

V igri dvojic sta zmagala Stanko Sovič in Jože Podpečan. Drugi najboljši par sta bila Evgen Dervarič in Milan Medved. Tretje in četrto mesto pa sta zasedli dvojici Marjan Hudej in Darko Skornšek ter Rafko Berložnik in Samo Žolger.

V času teniškega turnirja so potekala tudi tekmovanja v metanju prostih metov na koš, pikadu in kartingu, s posebno napravo pa so merili tudi hitrost teniške žogice pri serviranju. V košarki je bil med 38 tekmovalci najboljši Aleš Žavbi, v metanju pikada je 22 tekmovalcev premagal Dušan

Reberčnik, v kartingu je med 50 udeleženci zmagal Dušan Čižmek, hitreje od 34 drugih tekmovalcev pa je žogico serviral Matjaž Klinc. Nagrado za fair play igralca je prejel Conrad Ekard.

Srečanje poslovnih partnerjev Premogovnika je bilo v prijetnem vzdušju sklenjeno zvečer s podelitvijo pokalov in nagrad najboljšim tekmovalcem in tekmovalkam. Z nekaj udeleženci in organizatorji srečanja pa tudi z zmagovalci na turnirju smo se zapletli v pomenek.

Dr. Evgen Dervarič, pomočnik tehničnega direktorja za tehnično področje, predsednik organizacijskega odbora srečanja in predsednik DITa

"Deveto tradicionalno srečanje naših poslovnih partnerjev je lepo uspelo. Z gosti iz tujine smo ga začeli v četrtek, ko smo se popeljali proti Kranjski Gori in v Posočje, ter ga nadaljevali kasneje na banketu v Velenju. Srečanje je ves čas potekalo zelo prijetno, imeli pa smo tudi srečo z lepim vremenom.

Takšna srečanja so za poslovanje podjetja izjemno pomembna. Pomembno je namreč, da se s poslovnimi partnerji srečamo drugače, ne zgolj pri sklepanju poslov, in se tako z njimi bolje spoznamo, izmenjamo izkušnje z druge, bolj sproščene plati življenja. Trd poslovni boj pa nas tako in tako čaka v vsakdanjem življenju v podjetju."

Jože Podpečan, zaposlen v Strojnem remontu, zmagovalec v konkurenci dvojic

"Igrala sva v paru s Stanetom Sovičem. Boj je bil precej trd. V začetku sta najina nasprotnika povedla kar z 2:0. Potem sva le zbrala moči in zmagala. Vtisi s tekmovanja so zelo lepi, če takole zmagaš, pa so še lepši. Bilo je super!"

Stane Sovič, zmagovalec v konkurenci dvojic

"Že nekaj let sodelujem na ditovem teniškem turnirju. Letos mi je z malo sreče - pa tudi nekatere druge okoliščine so k temu prispevale - uspelo, da sem prišel do finala in potem z veliko pomočjo partnerja do prvega mesta. Kot je lepa vsaka zmaga, je lepa tudi teniška. Vsak je prišel zaradi tega, da tekmuje in mogoče tudi zmaga.

Mislím, da je ditov teniški turnir super organiziran in kot takšen eden izmed redkih turnirjev v tej dolini. Brez takšnih srečanj

Najboljši: od leve Jože Kolenc, Stane Sovič, Stanko Kobale in Jože Podpečan.

marsikatere poslovne zadeve ne bi bilo mogoče za vse zadovoljivo izpeljati."

Dr. Franc Žerdin, direktor Premogovnika Velenje

"Takšna srečanja - letošnje je že deveto po vrsti - so za Premogovnik Velenje izjemno velikega pomena. Prav je, da poslovni partnerji, ki prihajajo pravzaprav iz celega sveta, tudi na takšen, neuradni način, doživijo naše podjetje. Mislim, da se je o marsikaterem problemu, njegovi rešitvi tako mogoče celo lažje dogovoriti. Obenem pa takšna srečanja pomenijo tudi garancijo, možnost za nas, da pri sklepanju poslov dosežemo boljše rezultate. Na ta način želijo partnerji tudi dokazati, da so se pripravljene prilagoditi našim potrebam, našim željam in po poslovni plati je takšno srečanje prav gotovo zelo velik uspeh. Iz leta v leto se več poslovnih - tako iz tujine kot tudi iz Slovenije - udeležuje teh srečanj. Srečanja so namreč dobila ugled in dobra organizacija letošnjega srečanja je ta ugled še utrdila. Pričakujem, da bo prihodnje leto, ko bo 10. - jubilejno srečanje, udeležencev še veliko več. Vsi, ki so nas obiskali tokrat, izražajo izjemno veliko komplimentov za naš premogovnik in sem vesel, da je tako."

Stanko Kobale, zaposlen pri Transportu, zmagovalec med moškimi

"Seveda mi je všeč, da sem zmagal. Zmaga je le zmaga. Bilo pa je tudi naporno, saj smo tenis igrali cel dan, odigrati je bilo treba pet, šest tekem in konkurenca je bila močna. Redno se udeležujem ditovih turnirjev, vendar zmagal do sedaj še nisem.

Torej sem današnje zmage še posebej vesel."

Nada Gorogranc, zaposlena v Kadrovsko-spološnem sektorju, zmagovalka v konkurenci žensk

"Zmaga mi veliko pomeni, saj sem se pri tako močni konkurenci morala zelo potruditi in še sreča mi je stala ob strani. Tenis sem začela igrati pred šestimi leti in ga zelo rada igram, tako da sem v poprečju dvakrat na teden na teniških igriščih. Res pa je, da ga letos zaradi drugih obveznosti nisem toliko igrala. Prav zaradi tega nisem pričakovala, da bom zmagala. Na ditovih turnirjih sodelujem, odkar smo ženske povabljeni zraven, a zmagala sem letos prvič."

Dragica Marinšek

*Čestitke in pokal za zmagovalko:
Nada Gorogranc*

8. teniški turnir

V soboto, 26. septembra, je na teniških igriščih TRC Jezero potekal 8. tradicionalni teniški turnir posameznikov in posameznic za prehodni pokal Premogovnika Velenje. Začel se je ob 8. uri, za teniške dvoboje pa se je prijavilo 30 moških in 9 žensk.

Moški so tekmovali v dveh starostnih skupinah in pri moških, starih do 40 let je bil najboljši **Stanko Kobale**, ki je bil tudi zmagovalec letošnjega tradicionalnega DIT-ovega turnirja. Drugi je bil Muharem Halilović, tretje in četrto mesto pa sta si razdelila Dani Martinšek in Andrej Puc.

Pri moških, starih nad 40 let, je zmagal **Adem Bišičič**, ki je v finalni igri premagal Janeza Jezerška. Tretje oziroma četrto mesto sta si priigrala Igor Veber in Vejsil Fatič. V tolažilni skupini je prvo mesto zasedel Podpečan, drugi pa je bil Sašo Ovniček.

Pri ženskah je zmagala **Dijana Žagar**, ki je v finalu bila boljša od Štefke Lesjak. Tretje in četrto mesto sta si razdelili Ida Kumer in Jožica Kumer.

Udeleženci turnirja so se pritožili nad slabo organizacijo tekmovanja in poudarili, da je ta vsako leto slabša. Deležni niso bili nobene pozornosti organizatorja, saj so si morali sami razdeljevati medalje in priznanja, pa tudi za njihovo boljše počutje v obliki skromnega prigrizka ali pijače na celodnevem turnirju niso poskrbeli. To jih je zbolelo še bolj zato, ker je takšen običaj sicer že na vsaki manjši prireditvi. Torej jih je tokrat združilo res le veselje do igranja tenisa. Prav zato veljajo vsem, ne le najboljšim, še posebne čestitke! /dj/

HGS Open 98 ali...

Bolje pozno kot nikoli

Primernejši naslov bi letos težko našli, saj smo doslej teniški turnir hidrogeološke službe ali krajše HGS Open pripravili kot uvod igranja na prostem, navadno že v maju. Tako kot lani pa se nam tudi tokrat, zaradi mnogih, seveda predvsem objektivnih vzrokov, ni izšlo v predvidenem terminu in tako smo letošnji, že četrti tradicionalni teniški turnir, preložili na popočitniški čas. Da je previdnost mati modrosti, so vedeli že davno pred nami, zato smo verjeli in rezervirali Belo dvorano "za vsak slučaj".

In je bil slučaj, da je lilo, kot se za 5. september sploh ne spodobi, mi pa smo imeli turnir spravljen pod streho (ki sicer majčkeno pušča, kar pa nas ni niti majčkeno motilo). Kot je izgledalo, pa dež ni motil niti ribičev, ki so v precejšnjem številu ribarili v bližnjem Turističnem jezercu (tekma je tekma).

Nam je dež seveda prekrizal račune, predvsem tistim, ki ne igrajo tenisa in so se

odločili za odbojko in mini golf. Letos ne, mogoče naslednje leto, ko bo 5. (že kar jubilejni) turnir.

Tako je bilo torej dovolj časa za tenis, ki je potekal v glavnem turnirju za posameznike, tolažilnem turnirju za posameznike in še v žrebanih dvojicah. Rezultati so takšni, kot so, diplome zagotovo zaslužene, nagrade pa smo žrebali med vsemi udeleženci. Tudi pikado turnir je uspel kot vsako leto. Vse bolj točne roke so dokazovale premoč še dolgo po končanem tekmovalju, vendar je le nekaterim uspelo takrat, ko je šlo za priznanja.

Prijetno druženje, napeti športni dogodki, kaj dobrega vmes, za konec pa še lepe nagrade in sobota je bila skoraj prekratka.

Tisti, brez katerih ne gre, so tudi letos prijazno odprli svojo sponzorsko vrečo. Za podporo pri organizaciji in nagradah se zahvaljujemo: GZL-Geoprojekt d.d. Ljubljana, IRGO Ljubljana, Vegos d.o.o. Koper, HSV Sistemi Ljubljana, Gorenje Point Velenje, Alea Group Celje, Dare - slikar Žalec, ELESJA Šempeter, Šaleški teniški klub Velenje, DARK DOG - Štirn Commerce Kranj, Andrejč - Nizke gradnje Velenje, Konješki klub Velenje, Ribiška družina Velenje, SRR - TRC Jezero, Priprava dela, obrat Priprave, obrat Jama Pesje in Jama Škale, obrat Zračenje, obrat Klasirnica.

Najboljši med odličnimi

	tenis posamezno		tenis dvojice		pikado
1.	Željko Vukelič, Geoprojekt	1.	Simon Zavšek, HGS in Matjaž Meža, KA-pis	1.	Miro Kopitar, HGS in Matjaž Meža, KA-pis
2.	Simon Zavšek, HGS	2.	Evgen Dervarič, TS in Željko Vukelič, Geoprojekt	2.	Evgen Dervarič, TS in Jaro Vratislav, ŠTK
3.-4.	Bojan Lajlar, Janez Jezeršek, oba HGS	3.-4.	Bojan Lajlar, Janez Jezeršek, oba HGS	3.	Marijan Lenart, TS in Ivan Legen, Geoprojekt

Slovenija je tekla

V soboto, 26. septembra, je v TRC Jezero potekala tekaška prireditev Slovenija teče '98 kot zaključek vseh olimpijskih in drugih rekreativnih tekov, ki so potekali letos po vseh krajih Slovenije. Organizirala sta jo TRC Jezero in Atletski klub Velenje, zaupali pa so jima jo zaradi dolgoletne tekaške tradicije, bogatih izkušenj domačega atletskega kluba pri organiziranju podobnih prireditev ter zelo lepo urejenih tekaških prog v TRC Jezero.

Prireditev ni bila tekmovalnega značaja, temveč je bil njen namen združiti ob koncu atletske sezone vse ljubitelje teka. Udeležba je bila dobra, celo večja, kot so pričakovali organizatorji, rekreativci pa so tekli na različnih dolžinah prog. Na voljo so bile proge na 3, 6 in 12 kilometrski razdalji, vsak udeleženeec pa se je za dolžino proge odločil glede na svojo tekaško dejavnost med letom in telesno pripravljenost.

Prireditev naj bi se odvijala vsako leto, postala naj bi tradicionalna, njen moto pa bo množičnost, ne tekmovalnost. /dm/

Razpored telovadnic za sezono 1998/99

dan	čas	kraj	panoga	obrat
torek	17.00-20.00	OŠ Šalek	rokomet odbojka	Premogovnik
	18.00-19.30	OŠ Vinska Gora	košarka	Premogovnik
	19.00-21.30	Rdeča dvorana	namizni tenis	Premogovnik
	18.00-20.00	OŠ Pesje	odbojka, moški	Premogovnik
sreda	18.00-20.00	OŠ Šalek	odbojka, ženske	Premogovnik
četrtek	19.30-21.00	OŠ Gustav Šilih	rekreacija ženske	Premogovnik
	19.30-21.00	OŠ Gorica	košarka odbojka	Premogovnik J. Preloge
	18.00-20.00	OŠ Topolšica	odbojka	Premogovnik
	19.00-21.00	OŠ Anton Aškerc	košarka	Klasirnica
petek	18.00-20.00	OŠ Livada	košarka	Elektrostroj. dejav.
	17.00-19.00	OŠ Paški Kozjak	košarka	Premogovnik
sobota			odbojka	
	8.00-10.00	Telovadnica Šoštanj	rokomet, košarka	Premogovnik

Urn timer velja od 1. oktobra 1998 do 30. aprila 1999.

Razpis tekmovanja v rokometu

Tekmovanja v I. ligi rokometu so se začela 6. oktobra, potekajo pa v telovadnici osnovne šole Šalek.

2. krog - 13. oktobra

HTZ : Priprave ob 17.00

Zračenje : Jama Preloge ob 17.30

Klasirnica : Transport ob 18.00

Elektrostroj. dej. : Strokovne službe ob 18.30

3. krog - 20. oktobra

Strokovne službe : HTZ ob 17.00

Transport : Elektrostroj. dej. ob 17.30

Jama Preloge : Klasirnica ob 18.00

Priprave : Zračenje ob 18.30

4. krog - 27. oktobra

HTZ : Zračenje ob 17.00

Klasirnica : Priprave ob 17.30

Elektrostroj. dej. : Jama Preloge ob 18.00

Strokovne službe : Transport ob 18.30

5. krog - 3. novembra

Transport : HTZ ob 17.00

Jama Preloge : Strokovne službe ob 17.30

Priprave : Elektrostroj. dej. ob 18.00

Zračenje : Klasirnica ob 18.30

6. krog - 10. novembra

HTZ : Klasirnica ob 17.00

Elektrostroj. dej. : Zračenje ob 17.30

Strokovne službe : Priprave ob 18.00

Transport : Jama Preloge ob 18.30

7. krog - 17. novembra

Jama Preloge : HTZ ob 17.00

Priprave : Transport ob 17.30

Zračenje : Strokovne službe ob 18.00

Klasirnica : Elektrostroj. dej.

Premogovnik Velenje, d.d.

Na osnovi sklepa kolegija direktorjev Premogovnika Velenje, d.d. se na

javni licitaciji

odprodajo naslednja osnovna sredstva:

OSNOVNO SREDSTVO	IZKLICNA CENA	SKLIC NA ŠTEVILKO
Vozilo kombi TAM 80 A5 (8 + 1), l. 86	60.000,00 SIT	1-7-98
Vozilo terensko 1107 AD Zastava	100.000,00 SIT	2-7-98
Stiskalnica za veznice KD - 2128 E	480.000,00 SIT	3-7-98
Viličar Litostroj, tip V 3,5 - DS 2, l. 81	170.000,00 SIT	4-7-98

Prometni davek v izključnih cenah ni upoštevan in ga plača kupec.

Licitacija bo v torek, **13.10.1998, ob 11. uri v trgovini nekurantnega blaga pri jašku Škale**. Ogled osnovnih sredstev je možen v trgovini nekurantnega blaga Škale.

Interesenti morajo vplačati varščino en dan pred datumom licitacije na ŽR št.: 52800 - 601 - 23430. Varščina znaša 10% izključne cene. Na potrdilo o plačilu je potrebno obvezno navesti sklic na številko. Na licitaciji bo lahko sodeloval le tisti, ki bo s potrdilom o plačilu dokazal, da je vplačal zahtevano varščino. Če vplačnik varščine odstopi od licitacije, izgubi pravico do njenega povračila. Po zaključeni licitaciji se varščine vrnejo v roku 8 dneh z nakazilom na tekoči račun ali z osebnim dvigom.

Osnovna sredstva bodo prodana najboljšemu ponudniku po načelu "videno - kupljeno", brez upoštevanja kasnejših reklamacij. Kupnino je treba plačati in blago odpeljati v 8 dneh po zaključeni licitaciji. V nasprotnem primeru se licitacija razveljavi, pri tem pa kupec izgubi pravico do vračila varščine.

Zahvala

Zahvaljujemo se sodelavcem v obratu Jama Pesje in sindikatu za pomoč in izrečena sožalja ob smrti sina

Damirja Vizvarija.

starši

Zahvala

Ob smrti dragega moža in očeta

Slavka Kumra

se zahvaljujemo njegovim sodelavcem v Jami Preloge in sindikatu podjetja za darovano cvetje, sveče, denarno pomoč in izrečena sožalja ter častni straži in godbi za spremstvo na njegovi zadnji poti.

žena Marta, hči Sabina, sin Aleš

Zahvala

Ob smrti naše drage mame

Milke Jelen

se zahvaljujemo rudarski godbi za odigrane žalostinke, častni straži za spremstvo, govorniku za poslovilne besede in vsem sodelavkam za izrečeno sožalje in darovane sveče.

Hvala vsem, ki ste jo pospremili na zadnji poti.

Hčerki Sabina in Milica ter sinova Miro in Vinko z družinami

Zahvala

Ob izgubi mojega očeta

Jožeta Grabnerja

se zahvaljujem kolektivu Premogovnika Velenje, posebej sodelavcem v PLP, za darovane vence in izraze sožalja.

sin Friderik

Zahvala

Ob izgubi mojega očeta

Jožeta Grabnerja

se zahvaljujem kolektivu Premogovnika Velenje, posebej sodelavcem strojnega vzdrževanja v Klasirnici, za darovane vence in izraze sožalja.

sin Jože

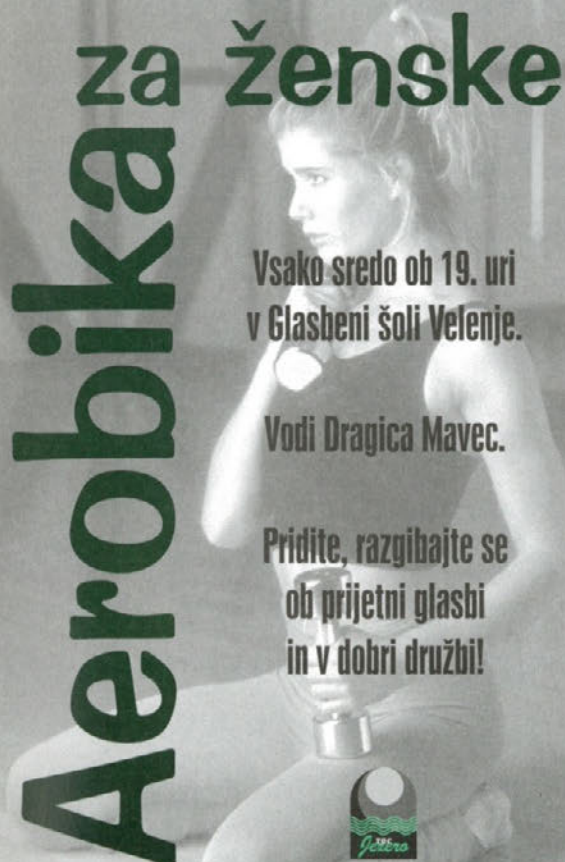
Podiplomski študij MBA

Mednarodni podiplomski študij managementa MBA se je začel razvijati v začetku 90. let. Danes poteka ta študij na dveh celinah: v Evropi v študentskih centrih v Sloveniji (Ljubljana) in Italiji (Asolo) ter v ZDA v Južni Karolini. Študij poteka v angleščini, profesorji pa prihajajo z osemnajstih ameriških univerz. Jamstvo za kakovost so večstoletne izkušnje teh univerz. V programu je devetnajst obveznih predmetov, sedemnajst jih študentje poslušajo v Evropi, dva pa na Univerzi Clemson v ZDA. Po končanem študiju prejmejo udeleženci diplomu Univerze Clemson, ki je priznana v ZDA in drugod po svetu.

Študij poteka v dveh oblikah: »part-time« študij traja dve leti, predavanja so samo ob vikendih, namenjen pa je predvsem tistim, ki so že zaposleni in želijo študij končati z minimalno odsotnostjo z dela. Večji del (sedemnajst predmetov) tega študija se odvija v Evropi: od tega tri četrtine v Ljubljani, ena četrtina pa v Asolu (Italija). Zaključek študija, ki traja mesec in pol, pa je v ZDA na Univerzi Clemson, kjer udeleženci opravijo dva zaključna izpita ter prejmejo diplomu MBA.

»Full-time« študij traja eno leto, predavanja pa so med tednom in občasno ob vikendih. Za »full-time« program se odločajo predvsem tisti, ki želijo nadaljevati študij takoj po zaključku dodiplomskega izobraževanja. Večina predavanj na tem študiju je prav tako v Evropi in sicer polovica v Ljubljani, polovica pa v Asolu (Italija). Zaključna izpita opravijo udeleženci v ZDA na Univerzi Clemson, kjer je tudi slovesna podelitev diplom.

Ste končali visokošolski študij katerekoli smeri, imate vsaj dve leti delovnih izkušenj, aktivno govorite angleški jezik, imate opravljen mednarodni test GMAT in vas zanima mednarodni podiplomski študij managementa MBA? Če ste vsemu naštetemu pritrdili, nas pokličite za dodatne informacije v pisarno WTC na Dunajski 156 v Ljubljani, 5. nadstropje. Pri telefonih s številko 061-1688 313 ali 1687 226 vas vsak delovni dan med 9. in 16. uro pričakujeta Suzana Štefanič in Mojca Vrečar. Številka faxa je 061-1688-246. Oglejte si spetno stran na Internetu: <http://www.aktiva-group.si/>, lahko pa pošljete tudi elektronsko pošto na naslova: suzana.stefanic@aktiva-group.si in mojca.vrecar@aktiva-group.si.

Aerobika za ženske

Vsako sredo ob 19. uri
v Glasheni šoli Velenje.

Vodi Dragica Mavec.

Pridite, razgibajte se
ob prijetni glashi
in v dobri družbi!

Obvestilo za uporabnike parkirišča v Prelogah!

Letos poleti je bilo glavno parkirišče v Novih Prelogah z dograditvijo novega parkirišča B za halo remonta II in preureditvijo starega parkirišča povečano za 229 novih parkirnih mest. Skupno je v Novih Prelogah sedaj 856 parkirnih mest, kar naj bi zadoščalo zaposlenim glede na tri oziroma štiri delovne izmene in dobro urejen avtobusni prevoz na delo in z dela.

Odgovorni za nemoten potek prometa pa imajo kljub temu precej težav z nekaterimi posamezniki, ki puščajo svoja vozila parkirana izven označenih mest za to. Največ težav imajo pri izvozu iz parkirišča avtobusi ob jutranji konici.

Zato opozarjamo vse zaposlene, ki parkirajo svoje avtomobile v Novih Prelogah, naj vozila parkirajo na za to označenih mestih in ne ovirajo tovrnega in avtobusnega prometa ter ne zapirajo s svojimi parkiranimi vozili dostopa intervencijskim vozilom (gasilci, reševalci).

Vodstvo podjetja in obrata HTZ

HIGIENA, TEHNIKA, ZAŠČITA
velenje

Celje - skladišče

D-Per
65/1998

5000005764,8

COBISS

Premogovnik Velenje - HTZ, Družmirje 20, 3325 Šoštanj
telefon: 063/853-312, interno 1475,1384; fax: 063/854-986

Vabimo vas,

da nas obiščete v naši

TRGOVINI IN POPRAVLJALNICI

obutve, usnjene galanterije in drugih izdelkov.

Pričakujemo vas vsak dan od **ponedeljka do petka med 7. in 15. uro.**

Najdete nas na desni strani ob glavni cesti proti Šoštanju, ob Betonarni Premogovnika Velenje in nekdanjem obratu EFE.

Naš proizvodni program obsega:

- **izdelovanje zaščitnih sredstev** - delovnih oblek, čevljev, rokavic, torb za rudarstvo, industrijo, gradbeništvo, gozdarstvo in kmetijstvo;
- **izdelovanje opreme za šport in prosti čas** - opreme za lovce in ribiče (telovniki, hlače, škornji, torbice, čevlji), planinskih čevljev in nahrbtnikov, športnih torb različnih oblik in velikosti, opreme za sabljače;
- **izdelovanje usnjene galanterije** - ovratnic, povodcev, nagobčnikov za pse, usnjenih torb različnih oblik in velikosti, pasov, ovitkov, etuijev, map in koledarjev;
- **nudenje storitev** - dobava in polaganje zidnih in talnih oblog, robljenje preprog, izdelava transparentov, platnenih senčil, zaves in prtov, obnova sedežnega pohištva, izdelava prevlek za avtomobilske sedeže, izdelovanje in popravilo cerad, baldahinov.

VAŠA ŽELJA

NAŠE DELO

SKUPNO ZADOVOLJSTVO

